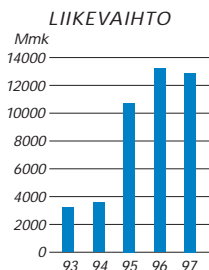

Sisältö

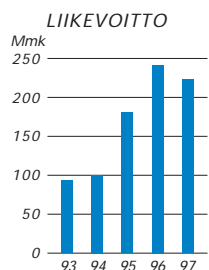

Vuosi lyhyesti	2
Avainluvut 1997	3
Konsernijohtajan katsaus	4
Konsernikatsaus	6
Kansainvälinen identiteetti näyttää vahvuutemme	8
Nordic BASE vahvistaa liiketoimintamme tulevaisuutta	9
Hallituksen toimintakertomus	10
Tietoja Tamron osakkeista	16
Rahoitus ja rahoituksen riskienhallinta	18
Konsernin tuloslaskelma	19
Konsernin tase	20
Konsernin rahoituslaskelma	22
Emoyhtiön tuloslaskelma	23
Emoyhtiön tase	24
Emoyhtiön rahoituslaskelma	25
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	26
Tilinpäätöksen liitetiedot	28
Voitonjakoehdotus	38
Tilintarkastuskertomus	39
Hallintoneuvoston lausunto	39
Tunnusluvut 1993–1997	40
Tunnuslukujen laskentakaavat	41
Pörssitiedotekatsaus 1997	42
Tamro Distribution	44
Tamro Medical	50
Tamro Lab	51
Kolmi	52
Printel	52
Hallinto	53
Konsernin organisaatio 1.1.1998	54
Osoitetietoja	56
Tietoja osakkeenomistajille	58
Sijoitusanalyysijä Tamrosta tekevät analyytikot	59

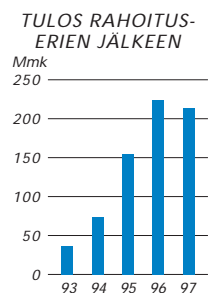
Vuosi *lyhyesti*

- Konsernin myynnin ja tuloksen kehitys vuonna 1997 oli lievästi laskeva. Liikevaihto laski 2 prosenttia 12 893 miljoonaan markkaan ja liikevoitto 8 prosenttia 223 miljoonaan markkaan. Kehityksen syynä oli ennen kaikkea Ruotsin lääkemarkkinoiden 10 prosentin pudotus.

- Liiketoiminta Baltiassa ja Luoteis-Venäjällä kääntyi neljantenä toimintavuonna voitolliseksi.
- Konsernin keskeistä palvelua, Tamro Nordic Conceptia, edistettiin vahvasti kattavilla hankkeilla. Näistä merkittävimpiä olivat toiminnan keskittäminen Pohjois-Euroopassa yhä vahvemmin terveydenhuollon kauppaan, tietojärjestelmäratkaisu sekä yhden yhtiön identiteetin selkeyttäminen ja tekeminen näkyväksi sekä konsernirakenteen täysmuutos.

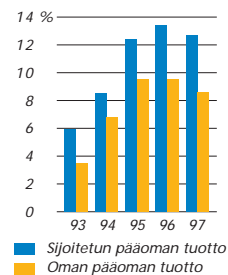
- Tamro myi vuodenvaihteessa Kolmin Drape ja Safe -yksiköt uudelle Mölnlycke Health Care AB:lle, johon liitettiin myös SCA:n Mölnlycke Clinical -divisioona. Tamro omistaa yhtiöstä 30 %. Omistajien välisen aiesopimuksen mukaan Tamro Medical neuvottelee Mölnlycke Health Care AB:n leikkaussalitekstiilien myynnistä ja jakelusta Pohjoismaissa, Baltian maissa ja Luoteis-Venäjällä.
- Tamron tietotekniikkapalvelut ulkoistettiin Suomessa ja Ruotsissa IBM:lle ja amerikkalaisen J.D. Edwardsin kanssa aloitettiin uuden valmisohjelmistokokonaisuuden sovellukset konsernin tietohallinnon tarpeisiin.

Avainluvut

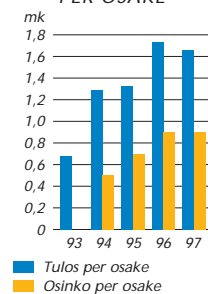
		1997	1996	1995
Liikevaihto	Mmk	12 893	13 220	10 735
Liikevaihdon muutos	%	-2,5	23,0	201,1
Ulkomainen liikevaihto	Mmk	8 587	9 230	7 180
Liikevoitto	Mmk	223	242	181
Liikevoitto	%	1,7	1,8	1,7
Tulos rahoituserien jälkeen	Mmk	213	224	155
Sijoitetun pääoman tuotto	%	12,7	13,4	12,4
Oman pääoman tuotto	%	8,6	9,5	9,5
Tulos per osake	mk	1,66	1,73	1,33
Osinko per osake	mk	0,90*	0,90	0,70
Osakekurssi 31.12.	mk	29,90	30,70	19,10
Osakekannan markkina-arvo 31.12.	Mmk	2 624	2 707	1 684
Velkaantumisaste	%	-9,8	-9,0	-7,8
Korkokate	krt	15,8	12,4	7,5
Omavaraisuusaste	%	42,8	39,7	42,8
Investoinnit	Mmk	71	153	73
Henkilöstö vuoden lopussa		2 252	2 222	2 041

* Hallituksen esitys

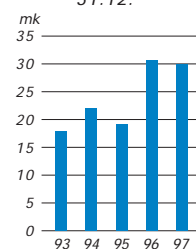
PÄÄOMAN TUOTTO

TULOS JA OSINKO PER OSAKE

OSAKKEEN KURSSI 31.12.

Konsernijohtajan
katsaus

Tavoittelimme vuonna 1997 samaa tulostasoa, jonka saavutimme kaikkien aikojen parhaimpana vuotenaamme 1996. Emme päässeet tavoitteeseemme. Lääkejakelussa kaikki yksiköt ylittivät tavoitteensa, mutta Tamro Lab, Tamro Medical ja Kolmi-Set jäivät niistä selvästi. Pääpaino koko vuoden aikana oli Tamro Nordic Concept -palvelun rakentamisessa. Tähän liittyvien kehityshankkeiden kustannukset painoivat myös tulostamme. Näiden kehityshankkeiden vaikutus tulee näkymään kuitenkin tulevien vuosien tuloksissa myönteisesti.

Tärkein viime vuonna aikaansaatua päätös koski tietojärjestelmäratkaisua. One World -järjestelmän käyttöönotto ja siihen liittyvä kumppanuussopimus IBM:n kanssa tietohallintomme ulkoistamisesta antavat meille aikanaan tuntuja kilpailuetuja Tamro Nordic Concept -palvelulogistiikan toteutuksessa. Asiakkaittemme ja kumppaneittemme nopea ja luotettava palveleminen saman järjestelmän avulla maasta riippumatta on selvä kilpailuetu.

Toinen tärkeä päätös oli keskittää Tamron toiminta pohjoiseurooppalaiseksi terveydenhuollon kaupan yhtiöksi. Tätä tavoitetta tuki luopuminen teollisen toiminnan harjoittamisesta siirtämällä Kolmi-Set uuteen ympäristöön ja yhdistämällä sen ja Mölnlycke Clinicalin toiminta uuden yhtiön alle. Uuden yhtiön nimi on Mölnlycke Health Care AB. Tamro omistaa siitä 30 %. Tärkein syy tehtyyn ratkaisuun oli vahvistaa Tamro Medicalin asemaa laajalla yhteistyöllä uuden yhtiön kanssa kaikkialla Pohjois-Euroopassa. Tamrolla ei tämän jälkeen ole teollista toimintaa terveydenhuollon kentässä.

Yllä mainittua tavoitetta tukivat myös konsernin identiteettiä ja rakennetta koskeneet muutokset. *Delivering excellence in healthcare* -identiteetti tulee muuttamaan toimintatapojamme. Se vaati myös muutoksen rakenteeseemme. Olemme nuori yritys kansainvälisen toiminnan harjoittajana. Meidän on koottava voimamme näkyäksemme ja meidän on kehitettävä oman henkilökuntamme valmiuksia vastata kansainvälisyyden antamiin haasteisiin. Rakennemuutoksen tarkoituksena on antaa Tamrossa työssä oleville ihmisille vapauksia ja vastuuta ja antaa halukkaille mahdollisuus kasvaa. Ensimmäiset havainnot ovat erittäin myönteisiä.

Toimintaympäristömme muuttui nopeammin kuin edellisten vuosien aikana. Suuntaa antavia ilmiöitä ovat säädeltyjen toimialojen rakenteiden muuttuminen vähemmän säädellyiksi ja näiden alojen kilpailun vapautuminen viranomaismääräysten vähentyessä. Terveydenhuollon alueella näistä asioista oli paljon merkkejä Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Toinen valtasuunta on keskittymisen jatkuminen. Lääketeollisuuden piirissä toteutuu suurten yhtiöiden yhdistymisiä, jotka vetävät myös jakealuan mukaansa. Eurooppaan on allekirjoittaneen käsityksen mukaan syntymässä kaksi suurta terveydenhuollon kaupan ryhmittymää. Yhdysvalloissa on meneillään samanlainen kahden valtakunnanlaajuisen yhtiön synnyttäminen. Pohjois-Euroopassa Tamro aloitti vajaat kolme vuotta sitten rakennemuutoksen, joka johtanee ajan mittaan uusiin muutoksiin myös täällä päin maailmaa. Omistajien on varjeltava omistamiensa yhtiöiden arvoja. Sitä ei voi tehdä ummistamalla silmänsä ympäristön muutoksilta.

Olen tavannut konsernin henkilökunnasta vuoden aikana yli puolet silmästä silmään. Olen kokenut henkilöstön sitoutumisen Tamro Nordic Concept -palvelun rakentamiseen voimakkaana. Kiitän lähimpiä työtovereitani ja koko konsernin henkilökuntaa siitä. Tamron tulevaisuus ja toiminnan tuloksellisuus on teidän käsissä.

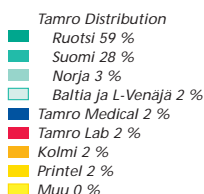
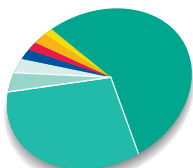
Asiakkaillemme, kumppaneillemme ja meitä valvoville viranomaisille kuuluu kiitos tuesta Tamrolle. Monenlaiset muutokset ympärillämme nostavat tukenne entistäkin arvokkaammaksi.

Minä olen saanut Tamron hallintoneuvoston ja hallituksen luottamukseen nojautuen tehdä omaa työtäni. Esitän siitä nöyrät kiitokseni.

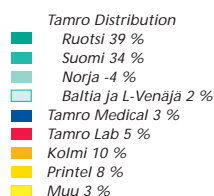
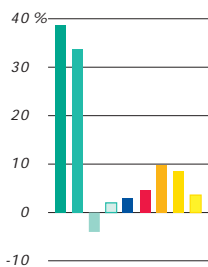
Matti Elovaara
Helsingissä 8.2.1998

Konserni katsaus

LIIKEVAIHDON
JAKAUMA

LIIKEVOITON
JAKAUMA

VISIO

Asiakkaat ja kumppanit odottavat terveydenhuollon jakeluketjulta laatua, tehoa ja parasta asiakaspalvelua. Me täytämme nämä odotukset Pohjois-Euroopassa.

ASEMA

Tamro on johtava terveydenhuoltotuotteiden jakelija Pohjolan ja Baltian alueella. Meillä on merkittävä asema terveydenhoito- ja laboratoriotuotteiden markkinoinnissa tällä alueella.

LIIKETOIMINTARAKENNE

Tamron liiketoiminta painottuu terveydenhuoltotuotteiden kauppaan. Kaupalla on kolme liiketoiminta-alueita: lääkkeiden ja muiden terveydenhuoltotuotteiden jakelu, terveydenhoitotuotteiden markkinointi ja laboratoriotuotteiden markkinointi, joista käytetään nimiä Tamro Distribution, Tamro Medical ja Tamro Lab. Jakelun liiketoiminnalla on neljä itsenäistä tulosyksikköä: Tamro Distribution Ruotsissa, Suomessa, Norjassa sekä Baltian ja Luoteis-Venäjän alueella. Muut tulosyksiköt ovat Tamro Medical ja Tamro Lab. Yhteiset konsernitoiminnot tukevat tulosyksiköiden toimintaa.

Tamro omistaa kokonaan myös Suomen johtavan opetusvälineoimittajan Printelin ja siihen kuuluvan Karttakeskuksen. Kolmi-ryhmä myytiin tammiukuussa 1998 ja Tamro omistaa 30 % Mölnlycke Health Care AB:sta, joka syntyi Kolmi Drape ja Safe-toimialayksiköiden ja ruotsalaisen Mölnlycke Clinicalin fuusiosta. Lisäksi Tamro omistaa joitakin ydinliiketoiminnan ulkopuolisia yhtiöitä.

TAMRO DISTRIBUTION

Asiakkaamme ja liikekumppanimme tarvitsevat korkealaatuisia ja tehokkaita jakelu- ja tukku-kauppapalveluja tyydyttääkseen terveydenhuollon tuotteiden kysynnän. Tamro Distribution vastaa näiden palvelujen tarpeeseen Ruotsissa, Suomessa, Norjassa, Baltian maissa ja Luoteis-Venäjällä. Palvelu kattaa kaiken materiaali- ja informaatiovirran lähtien valmistajien tuotannosta koko toiminta-alueemme asiakkaille asti.

Jakelun tulosyksiköitä yhdistää sama liiketoiminta laajalla Pohjois-Euroopan alueella. Tätä alueellista etua ja johtavaa markkina-asemaa käytetään liikekumppaneidemme ja asiakkaidemme hyödyksi. Kumppaneille, lääkkeiden ja muiden terveydenhuoltotuotteiden valmistajille, tarjotaan koko alueen kattava logistinen kokonaisratkaisu, Tamro Nordic Concept, jonka tavoitteena on korkealuokkainen palvelu sekä entistä taloudellisempi ja tehokkaampi tavara- ja tietovirta.

Itsenäiset Tamro Distribution -tulosyksiköt Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa sekä Baltian ja Venäjän alueella tarjoavat näissä maissa oleville kumppaneille paikallista asiantuntemusta sekä luotettavaa lähipalvelua apteekkeille, sairaaloille, terveydenhuollon laitoksille, luontaistuotekaupoille ja laboratorioille. Lääkkeiden osuus jakelusta on jokaisessa tulosyksikössä noin 90 %.

TAMRO MEDICAL

Tamro Medical myy, markkinoi ja tuo maahan laajaa tuotevalikoimaa perushoidon tarvikkeista erikoishoidon laitekokonaisuuksiin terveydenhoidon asiakkaille. Tamro Medicalin tavoitteena on olla johtava markkinoija ja myyjä alueellaan.

Tamro Medical toimii Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, kaikissa Baltian maissa ja Luoteis-Venäjällä. Tulosyksikön asiakkaita ovat sairaalat, terveysasemat ja muut terveydenhoitolaitokset sekä vanhainkodit.

Tamro Medical soveltaa Tamro Nordic Conceptia omien kumppaneidensa hyödyksi tarjoamalla näille koko alueen kattavat markkinointipalvelut. Tamro Nordic Concept varmistaa siten asiakkaillemme maailman parhaimpiin kuuluvan tuotevalikoiman.

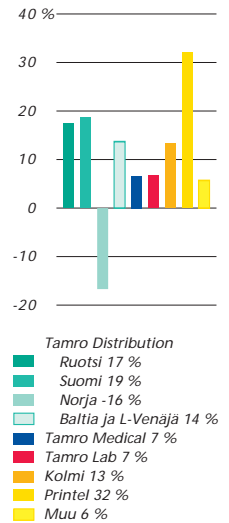
TAMRO LAB

Tamro Lab myy ja markkinoi laboratoriotuotteita ja niihin liittyviä huoltopalveluja sekä toimii tuotteiden maahantuojana. Laaja tuotevalikoima koostuu laboratoriokemikaaleista, -laitteista ja -tarvikkeista sekä laboratoriodiagnostisista ja bioteknii-kan tuotteista.

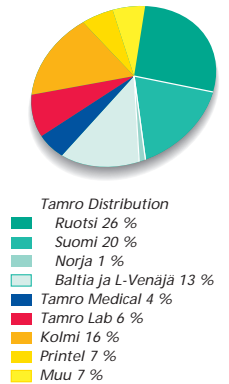
Tamro Labin markkina-alueena ovat Suomi, Ruotsi, Norja, kaikki Baltian maat ja Luoteis-Venäjä. Tulosyksikön asiakkaita ovat terveydenhuollon, tutkimuksen, opetuksen ja teollisuuden laboratoriot.

Tamro Lab käyttää myös laajan alueellisen kattavuutensa kumppaneidensa hyödyksi ja asiakkaidensa parhaaksi soveltamalla Tamro Nordic Conceptin mukaista markkinointipalvelua ja tarjoamalla parhaan mahdollisen tuotevalikoiman.

SIIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

HENKILÖSTÖ VUODEN LOPUSSA

Kansainvälinen

identiteetti näyttää vahvuutemme

LÄHTÖTILANNE

Tamro kasvoi ja kansainvälistyi merkittävästi vuosina 1994-1996. Näiden vuosien aikana Tamrosta kehittyi Pohjolan ja Baltian terveydenhuollon kaupan johtaja. Samalla konsernista tuli oman alansa muutosjohtaja. Tamron strategisena tavoitteena on rakentaa kansainvälisen lääketeollisuuden sekä terveydenhoito- ja laboratoriotuotteiden valmistajien logistiset tarpeet kattava tieto- ja tavaravirtojen keskus, josta Tamro jakelee tuotteet koko laajan Itämeren alueen asiakkaille. Uuden palvelulogistiikan tuotenimi on Tamro Nordic Concept. Markkinoinnissa TNC:tä sovelletaan tarjoamalla terveydenhoito- ja laboratoriotuotteiden valmistajille alueemme kattavaa markkinointipalvelua.

Erinimisten ja eri maissa sijaitsevien lukuisten yritysten vuoksi Tamro-konserni kuitenkin oli hyvin sirpaleinen ja hahmottomaton kokonaisuus. Konsernilla oli selkeä positiointi oman toiminta-alueensa johtajana sekä visio vastata asiakkaiden ja liikekumppaneiden tarpeisiin tällä alueella. Positioinnin hyväksikäyttö ja vision tavoite olivat realisoitumassa Tamro Nordic Conceptissa. Ainoa joka ei tukenut tätä kehitystä oli Tamron sirpaleinen identiteetti, joka jarrutti suurten hankkeiden vaatimaa yhden yhtiön mielikuvaa.

YHDEN YHTIÖN IDENTITEETTI SYNTYY

Tamron hallitus päätti syksyllä 1996, että Tamrolle rakennetaan yhden yhtiön identiteetti, jossa nimi ja samat visuaaliset elementit yhdistävät näkyvästi koko terveydenhuollon kauppaa. Työ brittiläisen konsultin Sampson Tyrrellin kanssa aloitettiin tammikuussa 1997 ja uusi identiteetti lanseerattiin 5. marraskuuta.

Tamro haluaa lähivuosina viedä terveydenhuolto- ja laboratorioalan palvelulogistiikan huippuunsa. Tämä näkyy myös uuden identiteetin tunnuslauseessa: *Delivering excellence in healthcare*,

jonka kuvasyntymä uusi logomme on. Olemme rakentamassa kansainvälistä logistiikkajärjestelmää, kattavaa markkinointipalvelua ja yksilöllisiä palveluratkaisuja. Tämä vaatii meiltä mm. tahtoa tehdä asiat paremmin ja kehittää uusia ratkaisuja, määrätietoista pyrkimystä yhdessä asetettuihin tavoitteisiin sekä sitoutumista yhteistyökumppaneidemme tarpeisiin. Koko toimialamme vaatii meiltä lisäksi ihmis- ja asiakaskesteistä lähestymistapaa, jonka haluamme ilmenevän myös joustavana ja luotettavana paikallispalveluna jokaisessa toimintamaassamme.

Tamron identiteettirakenne selkeytettiin siten, että jakelun ja markkinoinnin kolme aluetta saivat uuden yhteisen logon ja sen yhteyteen omat kuvaajansa: Tamro Distribution, Tamro Medical ja Tamro Lab. Myös konsernin organisaatio muutettiin vuoden alusta siten, että Tamro Distributionilla on neljä aluekohtaista tulosityksikköä ja Tamro Medical ja Tamro Lab muodostavat kumpikin yhden tulosityksikön.

Identiteettiprojektin aikana syntyi myös perusviestejä eli viestinnän painotuksia, joille odotamme saavamme lähivuosina vastakaikua, kun yrityskuvaamme arvioidaan.

Nordic BASE vahvistaa liiketoimintamme tulevaisuutta

Vuoden 1997 aikana tehtiin tietohallintostrategiset päätökset siirtyä kattavaan valmisohjelmistokokonaisuuteen ja luovuttaa tietotekniikkapalveluiden tuottaminen siihen erikoistuneelle kumppanille.

Vuoden alussa tehtiin liiketoiminnan tarpeista lähtevä laaja valmisohjelmistokartoitus. Sen tuloksena Tamron kaikki liiketoiminta-alueet päätyivät suosittelemaan uusinta teknologiaa edustavan J.D. Edwardsin One World -ohjelmiston käyttöönottoa. One World tukee parhaiten Tamron liiketoiminnan tulevia tarpeita ja korvaa valtaosan nykyisin käytössä olevista tietojärjestelmistä materiaalihallinnon ja taloushallinnon alueilla.

Uuden järjestelmän käyttöönotto toteutetaan Nordic BASE -nimisenä projektina. Nordic BASE on merkittävä panostus Tamron liiketoiminnan kehittämiseen. Tamron organisaatiosta on irrotettu projektiin lähes kaksikymmentä avainhenkilöä varmistamaan, että liikekumppaneittemme ja asiakkaittemme nykyiset ja tulevat palvelutarpeet otetaan huomioon parhaalla mahdollisella tavalla. Näille eri liiketoiminta-alueilta ja maista kootuille henkilöille on luotu edellytykset keskittyä tiimeissään täysipäiväisesti projektitehtäviin. Heidän työtään tukee lisäksi ryhmä ulkopuolisia tietohallintokonsultteja.

Nordic BASEn tehtävänä on tulosityksiköiden yhteisten liiketoimintaprosessien määrittely ja kehittäminen, uuden järjestelmän käyttöönotto, EMU:n käyttöönottoon ja vuoteen 2000 liittyvien muutosten toteuttaminen jäljelle jääviin järjestelmiin ja tietotekniikkapalveluiden ulkoistaminen IBM:lle pitkäaikaisella partnership-sopimuksella.

Projekti on edennyt sille asetettujen tavoitteiden ja aikataulujen mukaisesti. Vuosi 2000- ja EMU-hankkeiden kartoitusvaihe saatettiin päätökseen syksyllä ja tarvittavat muutostyöt ovat käynnissä. Vuoden lopulla allekirjoitettiin IBM:n kanssa kumppanuussopimus, jonka perusteella Tamron tietotekniikkapalvelut ulkoistettiin Suomessa ja Ruotsissa IBM:lle vuoden 1998 alusta lähtien.

Sopimuksen synnyttämä tiivis yhteistyö vahvan ja kansainvälisen kumppanin kanssa tukee Tamron tietohallintoa, turvaa nykyisten järjestelmien ylläpidon ja varmistaa tarvittavat resurssit One World -järjestelmää käyttöön otettaessa. Järjestely sisältää myös käyttöön jääviin tietojärjestelmiin kohdistuvat muutostyöt, jotka aiheutuvat vuosituhannen vaihtumisesta ja EMU:sta.

Nordic BASE kattaa Tamron tulosityksiköt Tamro Distribution Ruotsissa, Suomessa ja Norjassa sekä Tamro Medical ja Tamro Lab Suomessa. Ne ottavat uuden tietojärjestelmän asteittain käyttöön vuosina 1998-1999. Myöhemmin järjestelmä levitetään ensivaiheen käyttöönoton ulkopuolelle jääneisiin tulosityksiköihin. Projekti jatkuu nyky muodossa kahden vuoden ajan.

Projektin arvioidut kustannukset mukaan lukien EMU:n ja vuoden 2000 aiheuttamat kulut ovat yhteensä noin 100 milj. mk.

Hallituksen toimintakertomus
1997

TAMRON HALLITUS

*Vas. Matti Niemi, Juha Toivola, Arne Björnberg, Erkki J. Toivanen (hallituksen puheenjohtaja),
Dag Johannesson, Mikael von Frenckell ja Juhani Mäkinen (hallituksen sihteeri).*

KOHTI UUTTA TAMROA

Konsernille 1997 oli isojen muutosten vuosi. Myynnin ja tuloksen osalta kehitys oli lievästi laskeva.

Tamro perusti yhdessä ruotsalaisen Nordic Capital AB:n kanssa yhtiön, joka osti SCA Mölnlyckeltä tämän leikkaustekstiileihin ja haavanhoitotuotteisiin erikoistuneen Mölnlycke Clinical -divisioonan sekä Tamrolta samalla tuotealueella toimivan Kolmi-ryhmän. Kauppaan kuuluivat Mölnlycke Clinical -divisioonan liiketoiminta ja varat sekä Kolmiin kuuluvat yhtiöt Kolmi-Set Oy Suomessa, Kolmi S.A. Ranskassa ja Brömeda GmbH Saksassa. Uudesta yhtiöstä, Mölnlycke Health Care AB:stä, Nordic Capital omistaa 70 % ja Tamro 30 %. Tamrolle liiketoimi varmistaa Kolmin kilpailukyvyyn kehittämisen. Omistajien aiesopimuksen mukaan kauppa antaa myös konsernin Tamro Medical -yksikölle mahdollisuuden syvempään yhteistyöhön uuden Mölnlycken kanssa Pohjoismaissa, Baltian maissa ja Luoteis-Venäjällä. Lopulliset kaupat edellyttivät EU-viranomaisten hyväksyntää, joka saatiin 20.1.1998. Kolmi-Set Oy:n inkontinenssituotteita valmistavat Hyvinkään ja Nakkilan tehtaat siirtyivät kaupassa SCA:lle. Tamrolle arvioitu kertaluontoinen tulosvaikutus on noin 115 miljoonaa markkaa vuodelle 1998. Investointi uuden yhtiön osakkeisiin on Tamrolle noin 140 miljoonaa markkaa 1998.

Tamrosta tuli tämän myötä yhä selkeämmin pohjoiseurooppalainen terveydenhuollon jakelu- ja markkinointiyhtiö. Suuret informaatiotekniikan hankkeet ja niiden vaatimat voimavarat veivät organisaatiokehitystä samaan suuntaan. Hallitus vahvisti uuden rakenteen ja ylimmän johtotason miehityksen 25.10.1997. Rakenteen lisäksi haluttiin muuttaa vastuualueiden miehitystä, mikä toimii myös osana johdon kehittämistä. Tavoitteena on lisätä ylimmän johtotason henkilöiden valmiuksia vastata entistä vaativimmista tehtävistä jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä.

Tamro-konsernilla on johtava asema Pohjolan ja Baltian alueiden lääkejakelussa. Tällöin luemme Pohjolaan myös Luoteis-Venäjän. Myös muiden terveydenhoitotuotteiden ja laboratoriotarvikkeiden markkinoinnissa tällä alueella konsernin asema koko ajan vahvistuu. Tamron strategia perustuu one-stop -tyyppisen keskuksen (Tamro Nordic Concept) rakentamiseen tälle toiminta-alueelle. Konsernin sirpaleinen rakenne ei kuitenkaan ole tukenut tätä tavoitetta. Sen vuoksi identiteettirakennetta on sel-

keytetty ja yhtenäistetty. Tamron vahva asema Itämeren alueen terveydenhuollossa näkyy nyt uudessa, yhtenäisessä yritysilmiossä. Jakelutoiminnalla ja markkinoinnilla on koko Pohjoismaiden ja Baltian alueella myös yksi ja yhteinen nimi: TAMRO.

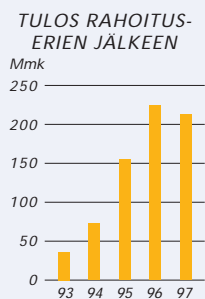
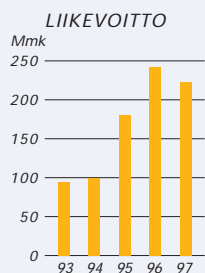
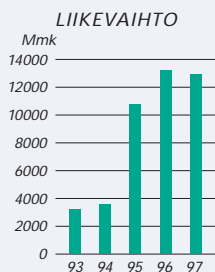
Ruotsissa ADA AB:n uusi nimi on Tamro Distribution AB, Tamro AB muuttui Tamro Medical AB:ksi ja AB Labasscon uusi nimi on Tamro Lab AB. Norjassa ADA on Tamro Distribution AS, Tamro A/S muuttui Tamro Medical AS:ksi ja Heigar & Co. A/S:n uusi nimi on Tamro Lab AS. Tanskassa Tamro AS muuttui Tamro Medical AS:ksi. Virossa uusi nimi on Tamro Eesti AS, Latviassa Tamro SIA ja Liettuaassa UAB Tamro. Venäjällä nimi pysyy tois- taiseksi Pharm Tamda 77:nä. Pääasiassa kotimaassa toimivat Printel ja Karttakeskus jatkavat nykyisillä nimillään ja ilmeillään.

Tamro ja IBM allekirjoittivat kumppanuus- sopimuksen, jonka perusteella Tamron ATK-toiminnot ulkoistettiin IBM:lle Suomessa ja Ruotsissa. Järjestely turvaa nykyisten järjestelmien ylläpidon ja varmistaa tarvittavat resurssit uutta järjestelmää käyttöön otettaessa. Sopimus kattaa lisäksi vuoden 2000 ja EMU:n asettamat muutostarpeet Tamron tietojärjestelmille. Tamro-konserni oli jo aiemmin allekirjoittanut sopimuksen amerikkalaisen ohjelmistotoimittaja J.D. Edwardsin kanssa uuden tietojärjestelmän toimittamisesta konsernin tulosyksi- köille Tamro Distribution Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa sekä Tamro Lab ja Tamro Medical -tulosyksiköille Suomessa. Järjestelmä otetaan asteittain käyttöön 1998-1999. IBM osallistuu uuden tietojärjestelmän käyttöönottoon ja vastaa järjestelmän käytöstä ja tuesta.

Konsernin tulos ja liikevaihto laskivat lievästi. Tähän pääsyyinä oli Ruotsin lääkemarkkinoiden 10 prosenttin lasku, mikä johtui korvauskäytännön muutoksesta 1.1.1997. Toinen tuloskehitystä hidastava tekijä oli sairaala- ja laboratoriotuoteyksiköiden edellisvuonna tekemien yrityshankintojen odotettua hitaampi tuloskehitys.

LIKEVAIHTO LASKI

Konsernin liikevaihto katsauskaudella oli 12 893 (13 220) milj. mk ja se laski edellisvuodesta 2 %. Liikevaihdon laskuun vaikutti voimakkaasti Ruotsin lääkemarkkinatilanne. Siellä koko lääke- markkinat laskivat 10 %, mikä johtui pääosin vuo-

den 1997 alussa voimaan tulleesta uudesta lääkekorvauskäytännöstä ja sen aiheuttamasta ostoryntäyksestä vuoden 1996 lopussa. Lääkkeiden rinnakkaisuontu myös laski alkuperäistuotteiden myyntiä Ruotsissa. Valuuttakurssien kehityksellä ei ollut olennaista vaikutusta myynnin kehitykseen.

Tulosityksikkö Tamro Distribution Ruotsin myynti oli 7 563 (8 686) milj. mk ja lääkkeiden markkinaosuus 58 (61) %. Alkuvuoden lievän laskun jälkeen Tamron markkinaosuus Ruotsissa kääntyi jälleen kesäkuusta lähtien nousuun. Tämä johtui Novartiksen kanssa laaditusta jakelusopimuksesta, joka astui voimaan kesäkuun alussa. Tämän sopimuksen myötä Novartiksesta tuli Tamro Nordic Conceptin ensimmäinen suurasiakas. Tulosityksikkö Tamro Distribution Suomen kokonaismyynti oli 3 652 (3 354) milj. mk ja markkinaosuus lääkkeissä 64 (62) %. Tulosityksikkö Tamro Distribution Norjan myynti oli 389 (161) milj. mk. Markkinaosuus lääkkeissä oli 8 (3) %. Tulosityksikkö Tamro Distribution Baltian ja Luoteis-Venäjän myynti oli 321 (190) milj. mk ja arvioidut markkinaosuudet Virossa 30 (26) %, Latviassa 15 (14) %, Liettuassa 10 (6) % ja Luoteis-Venäjällä 12 (8) %.

Tulosityksikkö Tamro Medicalin myynti katsauskaudella oli 242 (201) milj. mk. Tulosityksikkö Tamro Labin myynti katsauskaudella oli 224 (154) milj. mk. Kolmin myynti katsauskaudella oli 292 (263) milj. mk ja Printelin kokonaismyynti oli 188 (182) milj. mk. Muiden toimintojen liikevaihto oli 76 (79) milj. mk.

LIIVEVAIHTO TULOSYKSIKÖITTÄIN (Mmk)

	1997	1996	1995
Tamro Distribution, Ruotsi	7563	8686	6834
Tamro Distribution, Suomi	3652	3354	3023
Tamro Distribution, Norja	389	161	26
Tamro Distribution, Baltia ja Luoteis-Venäjä	321	190	112
Tamro Medical	242	201	184
Tamro Lab	224	154	113
Printel	188	182	137
Kolmi	292	263	252
Muut ja sisäinen	23	30	53
Liikevaihto yhteensä	12893	13220	10735

TULOS SUPISTUI LIEVÄSTI

Konsernin liikevoitto katsauskaudella päättyi 223 (242) miljoonaan markkaan. Tuloskehitystä heikensi Ruotsin lääke-markkinatilanne sekä kertaluontoiset panostukset rakenteiden kehittämiseksi. Alkuvuonna Ruotsin tulosityksikön tulosta alensi viivemuoitisen ostoryntäyksen aiheuttama lääkemyynnin lasku, mutta tehdyillä kilpailukyvyyn tehostamistoimenpiteillä kyettiin laskevaa tulostrendiä loiventamaan. Tuloskehitys oli hyvä Tamro Distribution Suomen, Norjan sekä Baltian ja Luoteis-Venäjän tulosityksiköiden osalta. Norjassa toiminta kehittyi myönteisesti ja tappio aleni selkeästi vuodesta 1996. Baltiassa ja Luoteis-Venäjällä kaikkien yksiköiden tulos oli voitollinen.

Tulosityksiköiden Tamro Medical ja Tamro Lab tulos oli edellisvuotista alhaisempi. Tähän pääsyinä ovat kiristynyt kilpailutilanne, markkinointiorganisaation vahvistamiseen liittyvät sisänaajokustannukset sekä edellisvuoden yrityshankintoihin liittyneet lisäkulut.

Kolmin ja Printelin liikevoitto parani.

Valuutat eivät olennaisesti vaikuttaneet liikevoittoon ja tuloskehitykseen.

Konsernin tulos rahoituserien jälkeen oli edellisvuotista pienempi eli 213 (224) milj. mk. Tulokseen vaikutti osakkeiden myyntivoitto 11 milj. mk. Tulokseen sisältyi myös osuus osakkuusyhtiö Castrum Oy:n tuloksesta. Sen vaikutus konsernissa oli +4 (-6) milj. mk. Castrumin tulokseen sisältyi osakkeiden myyntivoitto 12 milj. mk. Konsernin omistus Castrum Oy:stä oli kauden lopussa 45,7 %. Edellisvuonna pakollisiin varauksiin sisältynyt Cast-Rixa Oy:n ja sen omistajien maksettavaksi tuomittu yhteisvastuullinen vahingonkorvaus Convectorille

LIIVEVAIHTO MAITTAIN

	1997 Mmk	Muutos %
Ruotsi	7 649	-12
Suomi	4 308	+8
Norja	454	+125
Tanska	25	+12
Ranska	76	+9
Venäjä	116	+85
Viro	79	+53
Latvia	80	+63
Liettua	50	+75
Muut	56	+49
Konserni	12 893	-2

LIIVEVOITTO TULOSYKSIKÖITTÄIN (Mmk)

	1997	1996	1995
Tamro Distribution, Ruotsi	86	126	91
Tamro Distribution, Suomi	75	70	52
Tamro Distribution, Norja	-9	-22	-9
Tamro Distribution, Baltia ja Luoteis-Venäjä	4	-4	-6
Tamro Medical	7	14	21
Tamro Lab	10	15	17
Printel	19	18	15
Kolmi	22	20	16
Muut	8	5	-16
Liikevoitto yhteensä	223	242	181

maksettiin tilikauden aikana.

Konsernin tulos ennen veroja oli 217 (223) milj. mk. Sijoitetun pääoman tuotto oli 12,7 (13,4) % ja oman pääoman tuotto 8,6 (9,5) %. Hallituksen asettaman pitkäaikaisen tavoitteen mukaisesti nykyisillä korkokannoilla oman pääoman tuoton tulisi olla noin 10 prosentin tasolla. Osakekohtainen tulos laski 4 % ja oli 1,66 (1,73) mk.

VALUUTOISSA EI ISOJA HEILAHTELUJA

Konsernin liikevaihdosta merkittävin osa eli 59 % on Ruotsin kruunuissa ja toisen suuren valuutan, Suomen markkan, osuus liikevaihdosta on 33 %. Tuloslaskelman valuuttariskejä on rajoitettu toimimalla kussakin maassa pääasiassa paikallisilla valuutoilla sekä myynnissä että ostoissa.

Oman pääoman määrästä 31.12.1997 oli Ruotsin kruunumääräisinä nettovaroina 35 % ja markkamääräisinä nettovaroina 61 %. Pääasiassa Ruotsin kruunun vahvistumisesta johtuva muuntoero on lisännyt omaa pääomaa 10,8 milj. mk viime vuoden lopusta. Vuoden 1997 lopussa konserni oli suojautunut ulkomaisten tytäryhtiöiden omien pääomien muuntoriskeiltä ottamalla valuuttalainaa 100 miljoonan Ruotsin kruunun määräisenä.

RAHOITUS

Vapaa kassavirta oli investointien jälkeen 95 (116) milj. mk. Likvidejä varoja oli katsauskauden lopussa 342 (319) milj. mk.

Konsernin net gearing oli katsauskaudella keskimäärin 8 (8) %. Kauden lopussa vastaava tunnusluku oli -10 (-9) %. Korolliset nettovelat olivat kauden päättyessä -170 (-151) milj. mk. Keskimäärin ne olivat katsauskaudella 145 (130) milj. mk.

Konsernin nettoraahoituskulut olivat katsauskaudella 13,5 (11,0) milj. mk. Korkokate oli 16 (12).

Omavaraisuusaste vahvistui katsauskauden aikana ja oli 42,8 (39,7) %.

INVESTOINNIT

Katsauskaudella ei konsernissa tehty yrityshankintoja. Kokonaisinvestoinnit jäivät 71 (153) miljoonaan markkaan. Merkittävimmät investoinnit liittyivät tietotekniikkaan ja -järjestelmiin sekä Kolmin tuotantoinvestointeihin.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 2 252 (2 222). Keskimäärin se oli kaudella 2 249 (2 122). Kasvu on tullut ulkomaisten toimintojen laajentumisesta ja erityisesti 1996 hankituista liiketoiminnoista. Henkilöstömäärä aleni Tamro Distribution Ruotsissa katsauskaudella 38 hengellä. Konsernin henkilöstöstä oli Ruotsissa 31 (33) %, Suomessa 48 (47) %, muissa Pohjoismaissa 3 (3) %, Baltian maissa sekä Luoteis-Venäjällä 13 (12) %, Ranskassa 4 (4) % ja Saksassa 1 (1) %.

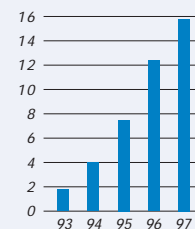
Vuoden lopulla käynnistyi henkilöstön kehitysohjelma Tamro Business Academy.

Tamron hallitus hyväksyi optiolainapolitiikan osana henkilöstön kannustusjärjestelmää: "Hallituksen tavoitteena on ylläpitää konsernin henkilöstölle kannustusjärjestelmää, joka palkitsee pitkällä aikavälillä tapahtuvasta osakkeen kurssikehityksestä. Kannustusjärjestelmä perustuu osakeoptioihin. Tamron osakepääoma voi kannustusjärjestelmän kautta kulloinkin nousta enintään kymmenellä prosentilla." Optiolainapolitiikan mukaan optiolainat Tamrossa suunnataan koko henkilöstölle

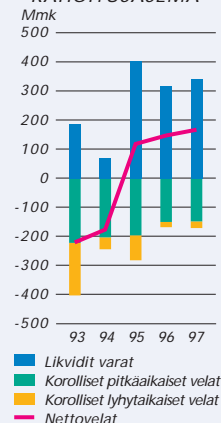
BRUTTOINVESTOINNIT TULOSYKSIKÖITTÄIN (Mmk)

	1997	1996	1995
Tamro Distribution, Ruotsi	6	12	23
Tamro Distribution, Suomi	6	6	6
Tamro Distribution, Norja	1	1	4
Tamro Distribution, Baltia ja Luoteis-Venäjä	12	10	6
Tamro Medical	1	5	1
Tamro Lab	1	78	1
Printel	6	6	2
Kolmi	12	28	14
Muut	26	7	16
Bruttoinvestoinnit yhteensä	71	153	73

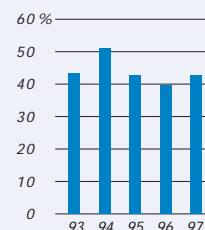
KORKOKATE

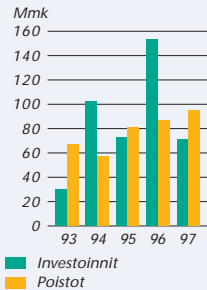
RAHOITUSASEMA

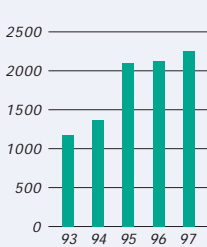
OMAVARAISUUSASTE

INVESTOINNIT JA POISTOT

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

HENKILÖSTÖ TULOSYKSIKÖITTÄIN 31.12.

	1997	1996	1995
Tamro Distribution, Ruotsi	579	617	588
Tamro Distribution, Suomi	444	447	435
Tamro Distribution, Norja	27	24	20
Tamro Distribution, Baltia ja Luoteis-Venäjä	285	264	233
Tamro Medical	92	84	68
Tamro Lab	141	137	68
Printel	161	171	59
Kolmi	359	352	342
Muut	164	126	136
Henkilöstö yhteensä	2252	2222	1949

ja ne ovat osa henkilöstön kannustusjärjestelmää. Tamro Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen 23.4.1997 päättämän koko henkilöstölle suunnatun optiolainan merkintä hyväksyttiin 5 miljoonan markan enimmäismäärään saakka. Tamro-konsernin henkilöstö ja hallituksen jäsenet merkitsivät optiolainaa 4,2 milj. mk ja tytäryhtiöt 0,8 milj. mk. Optiolainan ehtojen mukaisesti merkinnät maksettiin 19.6.1997 mennessä.

OSAKKEEN KEHITYS JA OMISTUSRAKENNE

Tamro Oyj:n osakkeita vaihdettiin HEX Helsingin pörsissä vuoden aikana 45,8 % vuoden koko osakemäärästä ja osakevaihdon arvo oli 1 329 milj. mk. Vuoden viimeinen kaupantekokurssi 30.12.1997 oli 29,90 mk, ylin kurssi katsauskaudella oli 38,00 mk ja alin 28,50 mk.

Osakekannan markkina-arvo oli katsauskauden lopussa 2 624 milj. mk, kun se vuoden alussa oli 2 706 milj. mk.

Kauden lopussa Tamron osakkeenomistuksesta oli noin 53,9 % ulkomaisilla omistajilla ja 46,1 % suomalaisilla omistajilla. Lisätietoja osakkeista ja omistajista on sivulla 16.

YHTIÖKOKOUS 1997

Tamron yhtiökokous 23. huhtikuuta 1997 vahvisti tilinpäätöksen vuodelta 1996 ja päätti jakaa osinkoa 0,90 mk osakkeelta. Osinko oli 52 % osakekohtaisesta tuloksesta. Yhtiökokous myönsi hallintoneuvostolle, hallitukselle ja toimitusjohtajalle vastuuvapauden, valitsi hallituksen ja hallintoneuvoston uudet jäsenet sekä hyväksyi hallituksen esityksen optiolainan ottamisesta ja yhtiön muuttamisesta yhtiömuodoltaan julkiseksi yhtiöksi.

Yhtiökokous hyväksyi hallituksen optiolainapolitiikan mukaisen esityksen koko henkilöstölle suunnattavan viiden miljoonan markan optiolainan ottamisesta. Laina-aika on kolme vuotta ja laina on koroton. Laina maksetaan yhtenä eränä 30.5.2000. Osakemerkinnän ehtojen mukaan lainasta annetaan 5000 kappaletta 1000 markan nimellisarvoista velkakirjaa, johon kuhunkin liittyy 1000 optiotodistusta. Näistä ensimmäisten 500 merkintäaika osakkeiksi alkaa 1.12.2000 ja toisten 500 option osalta 1.12.2001. Kukin optiotodistus oikeuttaa haltijan merkitsemään yhden 10 markan nimellisarvoisen Tamro Oyj:n osakkeen. Osakkeen merkintähinta on 39 markkaa vähennettynä optiolainan liikkeellelaskun jälkeen jaettavan säännönmukaisen osingon määrällä.

Tamron hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin kuusi. Puheenjohtajana vuodesta 1993 toimineen pääjohtaja Jouko K. Leskisen (Sampo-ryhmä) pyydettyä muiden tehtävien vuoksi eroa hallituksesta, uudeksi puheenjohtajaksi valittiin hallituksen jäsen vuorineuvos Erkki J. Toivanen. VTM Mikael von Frenckell valittiin myös uudelleen. Suurinta omistajaa Apoteket AB:tä (ent. Aboteksbolaget AB) edustavat hallituksessa nyt uutena jäsenenä toimitusjohtaja Arne Björnberg sekä edelleen johtaja Dag Johannesson. Muina uusina jäseninä hallitukseen valittiin toimitusjohtaja Juha Toivola (Teollisuusvakuutus) ja varatoimitusjohtaja Matti Niemi (Eläke-Varma). Yhtiökokous esitti Jouko K. Leskiselä kiitoksen Tamro-konsernin hyväksi tehdystä mittavasta työstä hallituksen puheenjohtajana vuosina 1993-1997.

Hallintoneuvoston jäsenten lukumääräksi vahvistettiin edelleen 22. Erovuoroisista jäsenistä aiemmin eroa pyysivät liikenneministeri Matti Aura ja toimitusjohtaja Anders Lönner, muut erovuoroiset valittiin uudelleen. Hallintoneuvostoon valittiin uusina jäseninä pääjohtaja Jouko K. Leskinen ja toimitusjohtaja Håkan Björklund (Astra Läkemedel). Puheenjohtajana jatkaa toimitusjohtaja Barbro Fischerström ja varapuheenjohtajana apteekkari Reijo Purasmaa.

Yhtiön tilintarkastajina jatkavat KHT-yhteisöt SVH Coopers & Lybrand Oy ja KPMG Wideri Oy Ab.

Yhtiökokous päätti yhtiön muuttamisesta yhtiömuodoltaan julkiseksi yhtiöksi uuden osakeyhtiölain mukaisesti 1.9.1997 alkaen. Yhtiön toimini-

meksi rekisteröitiin Tamro Oyj, ruotsiksi Tamro Abp ja englanniksi Tamro Corporation.

Hallitus ei ole käyttänyt 1.8.1997 asti voimassa olevia yhtiökokouksen 25.4.1996 myöntämiä osakeantivaltuuksia.

KONSERNIRAKENNE

Oy Tamda Ab fuusioitiin emoyhtiöön 1997 aikana. Sponfinans Oy:n fuusiointi emoyhtiöön käynnistettiin samoin 1997 ja rekisteröitiin 2.1.1998.

Ruotsissa Tamro AB omistaa ruotsalaiset tytäryhtiöt 4.2.1998 lähtien. Emoyhtiö Tamro Oyj puolestaan omistaa Tamro AB:n.

Kolmi-ryhmän yhtiöt kuuluivat vuoden 1997 lopussa konserniin. EU-komission lupa järjestelyille, jotka koskevat ko. liiketoiminnan ja yhtiöiden myyntiä Mölnlycke Health Care AB:lle, saatiin 20.1.1998 ja lopullinen kaupanteko tapahtui 2.2.1998.

Yritystojoja ei vuoden aikana tehty.

UUSI ORGANISAATIO 1.1.1998

Vuoden lopulla päätetyn organisaatiomuutoksen myötä seuraavat konsernin johtoryhmän jäsenten nimitykset ja päävastuualueet astuivat voimaan 1.1.1998:

- konsernijohtajana ja emoyhtiön toimitusjohtajana jatkaa Matti Elovaara
- talousjohtaja Kim Ignatius, konsernin talous, rahoitus sekä sijoittajasuhteet
- toimitusjohtaja Asbjørn Leirvik, Tamro Distribution, Norja
- henkilöstöjohtaja Inger Malm, konsernin henkilöstöasiat
- toimitusjohtaja Tapio Mansukoski, Tamro Distribution Suomessa, emoyhtiön talous ja hallinto
- toimitusjohtaja Björn Mattila, Tamro Distribution Baltiassa ja Venäjällä
- toimialajohtaja Heikki Ojanperä, Nordic Concept ja Nordic BASE
- toimitusjohtaja Bengt Persson, Tamro Distribution, Ruotsi
- toimitusjohtaja Markku Pohjola, Tamro Lab
- toimitusjohtaja Keijo Väkiparta, Tamro Medical

Operatiivisten yksiköiden valvonta on jaettu Matti Elovaaran, Heikki Ojanperän ja Tapio Mansukosken kesken.

NAKYMÄT ETEENPÄIN

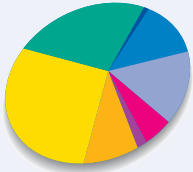
Terveydenhuollon kustannusten nousua hillitsevät toimenpiteet hidastanevat markkinoiden kasvua Pohjoismaissa 1998. Suomessa markkinat kehittyvät jonkin verran hitaammin kuin viime vuosina ja Ruotsissa markkinat poikkeuksellisen vuoden jälkeen kasvavat. Lääketeollisuuden ja -tukkukaupan rakennemuutokset jatkuvat ja aiheuttavat myös tehokkuus- ja kannattavuuspaineita.

Konsernin toiminnassa päällimmäisenä ovat Tamro Nordic Conceptia tukevan Nordic BASE -projektin varmistaminen, Mölnlycke Health Care AB:n toiminnan käynnistäminen, Norjan tilanteen tiivis seuraaminen, uuden organisaatorakenteen toimivuus sekä konserni-identiteetin vakiinnuttaminen.

Konsernin liikevaihdon ennakoidaan kasvavan noin 10 prosentilla 1998. Tuloksen rahoituserien jälkeen ennakoidaan parantuvan hallituksen asettamien pitkän aikavälin tavoitteiden mukaisesti. Tulokseen sisältyvät Nordic BASEn sekä vuoden 2000 ja EMU:n aiheuttamat kertaluontoiset tietojärjestelmäkustannukset, jotka vuonna 1998 ovat noin 70 milj. mk, sekä Kolmi-ryhmän myynnistä aiheutuvat kertavaikutukset. Nordic BASE -projektin investointien ja kustannusten arvioidaan vuosien 1997–1999 aikana olevan yhteensä noin 100 milj. mk.

Tietoja Tamron osakkeista

OMISTUKSEN JAKAUTUMINEN OMISTAJARYHMITÄIN 31.12.1997

Kotimaiset yritykset	12 %
Rahoitus ja vakuutuslaitokset	15 %
Julkisyhteisöt	6 %
Voittoa tavoittelemattomat	2 %
Kotitaloudet	10 %
Apoteket AB	25 %
Muut ulkomaiset (ml. hall. rek.)	28 %
Arvo-osuuksiksi vaihtamattomat	2 %

Ulkomaisomistus yhteensä 54 %

OSAKEPÄÄOMA

Emoyhtiön, Tamro Oyj:n osakepääoma – 881 633 700 markkaa – jakaantuu 88 163 370 kymmenen markan nimellisarvoiseen osakkeeseen. Kullakin osakkeella on yksi ääni. Osakepääoma ei muuttunut 1997 aikana.

KANNUSTUSJÄRJESTELMÄ

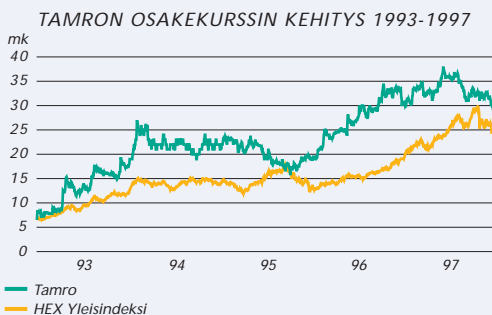
23.4.1997 kokoontunut yhtiökokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti ottaa 5 miljoonan markan optiolainan konsernin henkilökunnalta. Samalla hallitus julkisti optiolainapolitiikan, jonka mukaan optiolainaa käytetään myös jatkossa henkilökunnan kannustusjärjestelmänä. Poliitiikan mukaan henkilökunnan omistus Tamro Oyj:n osakkeista ei ylitä kymmentä prosenttia.

Vuosina 1994 ja 1996 otettujen optiolainojen optioita oli vuoden 1997 lopussa voimassa kaikkiaan 4 994 000 kappaletta ja vuonna 1997 otetun optiolainan optioita vastaavasti 5 000 000 kappaletta.

Tamro Oyj:n osakepääoma voi merkintöjen ansiosta nousta enintään 9 994 000 osakkeella eli 99 940 000 markalla.

OSAKKEENOMISTAJAT

Ulkomaiset (ml. hallintarekisteröidyt) osakkeenomistajat omistivat tilikauden lopussa 47 499 334 osaketta (53,9 % osakekannasta). Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat yhteensä 342 680 Tamro Oyj:n osaketta. Hallintoneuvoston jäsenet omistivat yhteensä 29 370 osaketta. Osakeomistukset vastaavat 0,4 % osakkeista ja äänistä. Konsernin muu johto omisti 15 649 osaketta.

OSINKOPOLITIikka JA OSINKO

Hallitus pyrkii tekemään Tamron osakkeesta hyvän pitkän aikavälin pääomasijoituksen. Edellyttäen, että Tamron taloudellinen kehitys jatkuu terveenä, hallituksen tavoitteena on, että yhtiö jakaa osinkoina noin puolet osakekohtaisesta tuloksesta.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa vuodelta 1997 maksetaan 0,90 markkaa osakkeelta eli 54 prosenttia osakekohtaisesta tuloksesta: 1,66 mk.

PITKÄN AIKAVÄLIN TULOSTAVOITTEET

Hallitus on asettanut konsernin toiminnalle pitkän aikavälin tulostavoitteet. Osakekohtaisen tuloksen tulee nousta vuosittain keskimäärin yli 15 prosentilla. Oman pääoman tuottoasteen tavoitteena on ylittää riskittömän pitkäaikaisen markkamääräisen sijoituksen korko viidellä prosenttiyksiköllä.

OSAKKEEN NOTEERAUS, KURSSIKEHITYS JA VAIHTO

Tamro Oyj:n osake on noteerattu HEX Helsingin pörssissä.

Osakekurssi vuoden lopussa oli 29,90 mk, joka oli 2,6 % alempi kuin vuoden 1996 lopussa. Ylin kaupantekokurssi oli 38,00 mk ja alin kaupantekokurssi oli 28,50 mk. Osakkeita vaihdettiin yhteensä 40,4 miljoonaa kappaletta (45,8 % keskimääräisestä osakemäärästä); vaihdon arvo oli 1 328,8 miljoonaa markkaa ja se kasvoi 4,8 % vuonna 1997.

Osakekannan markkina-arvo vuoden 1997 lopussa oli 2 624 miljoonaa markkaa sen oltua 2 707 miljoonaa markkaa vuoden 1996 lopussa. Osakkeen pörssikehitykseen liittyvät tiedot ja osakekohtaiset tunnusluvut viideltä vuodelta on esitetty sivulla 40.

OSAKEPÄÄOMAN KOROTUKSET 1990-1997

Korotustapa ja -aika	Uusien osakkaiden lukumäärä	Osake-pääoman korotus, mk	Uusi osake-pääoma, mk
Suunnattu anti 25.8.-15.10.1995	40 114 333	401 143 330	881 633 700

OSAKKEENOMISTUS SUURUUSLUOKITTAIN 31.12.1997

Osakkeiden määrä	Omistajia	Osakemäärä	Osuus osakkeista ja äänistä, %
1-500	5 571	1 148 044	1,30
501-1 000	1 632	1 301 689	1,48
1 001-5 000	1 709	3 958 926	4,49
5 001-20 000	348	3 315 644	3,76
20 001-50 000	60	1 897 122	2,15
50 001-500 000	73	10 579 674	12,00
500 001-	13	65 207 423	73,96
Arvo-osuusjärjestelmään vielä vaihtamatta olevat osakkeet		754 848	0,85
Yhteensä	9 406	88 163 370	100,00

OPTIOIDEN JAKAUTUMINEN OMISTAJARYHMITÄIN 31.12.1997

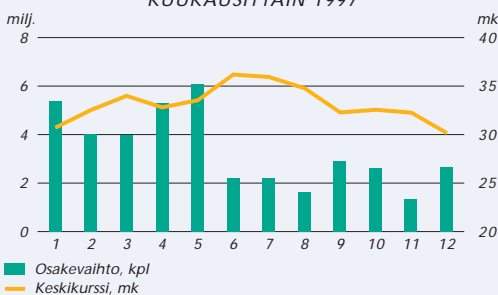
Option omistajaryhmä	Optiomäärä	Uusien osakkeiden määrä, mikäli optiot toteutetaan, kpl	Osake-pääoman korotus, mikäli optiot toteutetaan, mk
Hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja, yhteensä	1 220 000	1 220 000	12 200 000
* Elovaara, Matti	440 000	440 000	4 400 000
* von Frenckell, Mikael	160 000	160 000	1 600 000
* Leskinen, Jouko K.	200 000	200 000	2 000 000
* Mäkinen, Juhani (hall. siht.)	60 000	60 000	600 000
* Niemi, Matti	40 000	40 000	400 000
* Stenvall, Kurt	100 000	100 000	1 000 000
* Toivanen, Erik	160 000	160 000	1 600 000
* Toivola, Juha	60 000	60 000	600 000
Muu Johto	860 000	860 000	8 600 000
Muut	7 914 000	7 914 000	79 140 000
Yhteensä	9 994 000	9 994 000	99 940 000

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT 31.12.1997

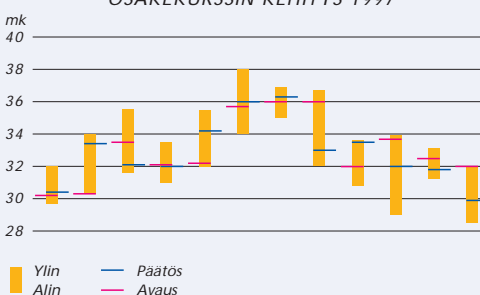
	Osake- ja äänimäärä, 1 000 kpl	Omistus-osuus, %
1. Apoteket (ent. Apoteksbolaget)	22 114	25,1
2. Orion	6 849	7,8
3. Sampo-ryhmä	6 596	7,5
4. Eläke-Varma	2 767	3,1
5. OKO ja OKO:n Eläkesäätiö	1 809	2,1
6. Kuntien eläkevakuutus	1 669	1,9
7. Postipankki ja Postipankin Eläkesäätiö	683	0,8
8. LEL Työeläkekassa	555	0,6
9. Alkon Eläkesäätiö	358	0,4
10. Sijoitusrahasto Merita Fennia	343	0,4
11. ABB:n Eläkesäätiö	327	0,4
12. Sijoitusrahasto Merita Optima	286	0,3
13. United Nations / Un Joint staff Mam	284	0,3
14. Sijoitusrahasto Leijona-Osake	256	0,3
15. OP-Delta Sijoitusrahasto	227	0,3
16. Merimieseläkekassa	225	0,3
17. PT:n eläkesäätiö	218	0,2
18. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto SITRA	213	0,2
19. Toivanen Erik Jalmari	193	0,2
20. Suomen Vientiluotto	185	0,2
Muut*	42 008	47,6
Yhteensä	88 163	100,0

* Josta hallintarekisterissä 28,37 % kaikista osakkeista. Merita-konsernin omistusosuus laski 21.1.1997 alle 10 prosentin.

OSAKKEEN KESKIKURSSI JA VAIHTO KUUKAUSITTAIN 1997

OSAKEKURSSIN KEHITYS 1997

RAHOITUS

Konsernin rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty emoyhtiöön. Emoyhtiö toimii sisäisen pankin periaatteella rahoittamalla konserniyhtiöiden pääomatarpeita. Vieraan pääoman ehtoinen rahoitus on pääsääntöisesti keskitetty emoyhtiöön sekä tietyltä osin Tamro Distribution AB:hen.

Likviditeettihallinto on niinkään keskitetty emoyhtiön ylläpitämiin konsernitileihin tärkeimpien toimintavaltuutusten (SEK, FIM ja NOK) osalta. Tällä toimintamallilla varmistetaan ulkoisen rahoituksen volyymin ja myös minimoidaan konsernin maksuliikenteen vaatiman likviditeetin kokonaistarve.

Myyntisaamisten ja ostovelkojen kassavirtojen eriaikaisuuden takia konsernin käyttöpääoman tarve vaihtelee huomattavasti kunkin kuukauden sisällä. Konsernin velkaantumisaste (net gearing) oli vuoden 1997 aikana keskimäärin 8 % ja korollisten nettovelkojen keskimääräinen määrä oli 145 miljoonaa markkaa. Konserni pyrkii säilyttämään maksuvalmiuden hyvänä kaikissa olosuhteissa hallituksen hyväksymän rahoituspolitiikan mukaisesti. Tilikauden lopussa konsernilla oli likvidien varojen lisäksi käyttämättömiä luottolimiittejä noin 670 miljoonan markan arvosta.

Sijoitustoiminnassa keskitytään raha- ja joukkovelkakirjamarkkinasijoituksiin. Konserni ei aktiivisesti tee sijoituksia pörssi- tai muihin osakkeisiin. Sijoituksiin liittyvän luottoriskin rajoittamiseksi korkosijoituksia tehdään rahoituspolitiikan mukaisesti ainoastaan suurimpien Pohjoismaissa toimivien pankkien liikkeelle laskemiin sijoitustodistuksiin, korkean luottokelpoisuuden omaavien yritysten liikkeellelaskemiin yritystodistuksiin sekä Suomen tai Ruotsin valtioiden ja valtioiden laitosten liikkeellelaskemiin lyhyt- ja pitkäaikaisiin arvopapereihin.

RISKIENHALLINTA

Vahvistetun riskienhallintapolitiikan mukaisesti konsernin rahoitusriskien hallinnan pääperiaatteenä on minimoida ja suojata kaikki merkittävät valuuttakurssi- ja korkoriskit. Suojauksessa hyödynnetään sekä sisäisiä että ulkoisia keinoja.

VALUUTTAKURSSIRISKIT

Konsernin ulkomaiset ostot tapahtuvat pääosin liiketoimintayksikköjen kotivaluutoissa, jolloin transaktioriskit ovat vähäisiä. Muissa kuin konserniyksiköiden kotivaluutoissa tapahtuvat ostot suojataan osittain termiinkaupoilla sekä valuuttaklausuleilla. Konsernin sisäiset rahoitukseen liittyvät transaktioriskit suojataan joko termiinkaupoilla tai valuuttaoptioilla.

MUUNNOSRISKIEN HALLINTA

Rahoituspolitiikan mukaisesti ulkomaisten tytäryhtiöiden valuuttamääräisiä omia pääomia voidaan suojata valuuttalainoilla, termiinkaupoilla sekä valuutan- ja koronvaihtosopimuksilla tai valuuttaoptioilla. Emoyhtiöllä oli 31.12.1997 yhteensä 100 miljoonaa Ruotsin kruunua valuuttalainaa ko. tarkoitukseen, mikä vastaa noin 11 prosenttia Ruotsin kruunun muunnosriskistä.

KORKORISKIEN HALLINTA

Korkoriskienhallinnan periaatteena on tasapainottaa taseen korollisten saatavien ja velkojen korkosidonnaisuusaikaa valutoittain siten, että avoin korkoriskiasema minimoituu. Konsernin tase-rakenteen takia konserni on rakenteellisesti nettosijoittaja Suomen markoissa ja nettolainanottaja Ruotsin ja Norjan kruunuissa. Korkoriskien hallinnassa voidaan hyödyntää korkotermeineitä, koronvaihtosopimuksia ja korko-optioita. Yleisimmin käytetty instrumentti on korkotermiini.

RISKIENHALLINTAAN KÄYTETYT JOHDANNAISSOPIMUKSET (sisältää sekä suljetut että avoimet positiot)

Mmk	31.12.1997	31.12.1996
KÄYPÄ ARVO		
Korkojohdannaiset		
- Termiinisopimukset	-0,1	0,2
Valuuttajohdannaiset		
- Termiinisopimukset (emoyhtiö)	0,8	-0,9
- Optiosopimukset	1,1	-0,9
- Optiosopimukset	0,3	-
KOHDE-ETUUKSIEN NIMELLISARVOT		
Korkojohdannaiset		
- Termiinisopimukset	518	300
Valuuttajohdannaiset		
- Termiinisopimukset (emoyhtiö)	893	134
- Optiosopimukset	945	134
- Ostetut	174	-
- Asetetut	292	-

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1.1.–31.12. (Mmk)		1997	%	1996	%
1	LIKEVAIHTO	12 893,0	100,0	13 219,7	100,0
	<i>Kulut</i>				
	<i>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</i>				
	<i>Ostot tilikauden aikana</i>	11 873,2		12 094,1	
	<i>Varaston lisäys (-) tai vähennys (+)</i>	-153,8		5,2	
	<i>Ulkopuoliset palvelut</i>	179,1		159,8	
2	<i>Henkilöstökulut</i>	415,6		380,0	
	<i>Vuokrat</i>	37,0		34,6	
	<i>Muut kulut</i>	223,5		217,3	
		12 574,6		12 891,0	
	KÄYTTÖKATE	318,4	2,5	328,7	2,5
3	<i>Poistot suunnitelman mukaan</i>	-95,4		-87,1	
	LIKEVOITTO	223,0	1,7	241,6	1,8
4	<i>Rahoituksen tuotot ja kulut</i>	-13,5		-11,0	
8	<i>Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta</i>	3,9		-6,3	
	TULOS RAHOITUSERIEN JÄLKEEN	213,4	1,7	224,3	1,7
5	<i>Satunnaiset tuotot ja kulut</i>	3,3		-1,8	
	TULOS ENNEN VEROJA	216,7	1,7	222,5	1,7
6	<i>Välittömät verot</i>	-66,3		-72,2	
	<i>Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta</i>	-0,8		-0,6	
	TILIKAUDEN NETTOTULOS	149,6	1,2	149,7	1,1
	<i>Tulos per osake</i>	1,66		1,73	

KONSERNIN TASE

31.12. (Mmk)		1997	%	1996	%
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIIJOITUKSET					
7	Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	22,9		9,5	
	Liikearvo	3,9		5,4	
	Konserniaktiiva	228,4		252,4	
	Muut pitkävaikutteiset menot	6,8		5,4	
		262,0		272,7	
7	Aineelliset hyödykkeet				
	Maa- ja vesialueet	72,0		70,5	
	Rakennukset ja rakennelmat	533,6		544,7	
	Koneet ja kalusto	150,0		162,2	
	Muut aineelliset hyödykkeet	2,2		3,5	
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2,6		4,5	
		760,4		785,4	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
	Tytäryhtiöosakkeet	1,4		1,4	
8	Osakkuusyhtiöosakkeet	54,4		51,3	
	Muut osakkeet ja osuudet	19,2		19,8	
8,9	Lainasaamiset	65,6		65,6	
		140,6		138,1	
KÄYTTÖOMAISUUS YHTEENSÄ		1 163,0	28,6	1 196,2	28,6
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS					
Vaihto-omaisuus					
	Aineet ja tarvikkeet	18,7		15,4	
	Keskeneräiset tuotteet	4,3		3,1	
	Tavarat	1 126,6		971,9	
		1 149,6		990,4	
9	Saamiset				
	Myyntisaamiset	1 349,5		1 615,4	
	Lainasaamiset	1,8		3,6	
	Siirtosaamiset	54,2		28,5	
	Muut saamiset	178,8		24,0	
		1 584,3		1 671,5	
	Rahoitusomaisuusarvopaperit	37,2		22,7	
	Rahat ja pankkisaamiset	132,7		296,6	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		2 903,8	71,4	2 981,2	71,4
VASTAAVAA YHTEENSÄ		4 066,8	100,0	4 177,4	100,0

KONSERNIN TASE

31.12. (Mmk)		1997	%	1996	%
11	OMA PÄÄOMA				
	Sidottu oma pääoma				
10	Osakepääoma	881,6		881,6	
	Muu sidottu oma pääoma	7,6		7,6	
		889,2		889,2	
	Vapaa oma pääoma				
	Kertyneet voittovarot	700,5		619,2	
	Tilikauden voitto	149,6		149,7	
		850,1		768,9	
	OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	1 739,3	42,8	1 658,1	39,7
	VÄHEMMISTÖOSUUS	2,7	0,1	2,0	0,0
13	PAKOLLISET VARAUKSET	1,7	0,0	34,9	0,8
	VIERAS PÄÄOMA				
14	Pitkäaikainen vieras pääoma				
15	Optiolaina	9,2		5,0	
	Lainat rahoituslaitoksilta	85,4		91,0	
	Eläkelainat	57,3		53,9	
12	Piilevä verovelka	66,5		48,4	
	Muut pitkäaikaiset velat	1,9		1,5	
		220,3		199,8	
	Lyhytaikainen vieras pääoma				
	Lainat rahoituslaitoksilta	23,7		12,2	
	Eläkelainat	0,1		0,2	
	Saadut ennakot	4,4		3,8	
	Ostovelat	1 798,8		1 957,2	
	Siirtovelat	194,2		231,0	
	Muut lyhytaikaiset velat	81,6		78,2	
		2 102,8		2 282,6	
	VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 323,1	57,1	2 482,4	59,4
	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 066,8	100,0	4 177,4	100,0

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1.1.–31.12. (Mmk)	1997	1996
<i>Liikevoitto</i>	223	242
<i>Poistot</i>	95	87
<i>Muut tuotot ja kulut</i>	11	2
<i>Rahoituksen tuotot ja kulut</i>	-12	-8
<i>Verot</i>	-49	-51
	268	272
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
<i>Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)</i>	-159	8
<i>Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)</i>	260	-516
<i>Korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)</i>	-216	490
KASSAVIRTA ENNEN INVESTOINTEJA	153	254
INVESTOINNIT		
<i>Käyttöomaisuusinvestoinnit</i>	-71	-151
<i>Käyttöomaisuuden myynti ja muut muutokset</i>	13	13
VAPAA KASSAVIRTA	95	116
RAHOITUS		
<i>Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-)</i>	0	-2
<i>Pitkäaikaisten lainojen vähennys (-)</i>	-2	-76
<i>Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)</i>	5	-76
<i>Osingot</i>	-79	-62
<i>Muuntoerot ja muut muutokset</i>	4	9
LIKVIDIEN VAROJEN LISÄYS (+), VÄHENNYS (-)	23	-91

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

1.1.–31.12. (Mmk)		1997	%	1996	%
18	LIKEVAIHTO	4 007,6	100,0	3 670,4	100,0
	<i>Kulut</i>				
	<i>Aineet, tarvikkeet ja tavarat</i>				
	<i>Ostot tilikauden aikana</i>	3 670,4		3 310,8	
	<i>Varaston lisäys (-) tai vähennys (+)</i>	-14,1		20,3	
	<i>Ulkopuoliset palvelut</i>	18,4		17,6	
19	<i>Henkilöstökulut</i>	126,0		115,9	
	<i>Vuokrat</i>	17,6		18,2	
	<i>Muut kulut</i>	90,7		69,4	
		3 909,0		3 552,2	
	KÄYTTÖKATE	98,6	2,5	118,2	3,2
20	<i>Poistot suunnitelman mukaan</i>	-32,0		-33,2	
	LIKEVOITTO	66,6	1,7	85,0	2,3
21	<i>Rahoituksen tuotot ja kulut</i>	95,7		38,5	
	TULOS RAHOITUSERIEN JÄLKEEN	162,3	4,0	123,5	3,4
22	<i>Satunnaiset tuotot ja kulut</i>	13,4		-6,0	
	TULOS ENNEN VEROJA	175,7	4,4	117,5	3,2
23	<i>Tilinpäätössirrot</i>	-7,5		-8,5	
24	<i>Välittömät verot</i>	-22,5		-27,8	
	TILIKAUDEN NETTOTULOS	145,7	3,6	81,2	2,2

EMOYHTIÖN TASE

31.12. (Mmk)		1997	%	1996	%
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET					
25	Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	19,9		5,2	
	Liikearvo	157,6		171,9	
	Muut pitkävaikutteiset menot	0,2		0,2	
		177,7		177,3	
25	Aineelliset hyödykkeet				
	Maa- ja vesialueet	6,0		5,8	
	Rakennukset ja rakennelmat	269,7		279,7	
	Koneet ja kalusto	17,8		21,6	
	Muut aineelliset hyödykkeet	1,1		1,0	
		294,6		308,1	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
26	Tytäryhtiöosakkeet	1 098,7		1 085,3	
27	Muut osakkeet ja osuudet	47,6		47,3	
28	Lainasaamiset	75,3		117,4	
		1 221,6		1 250,0	
KÄYTTÖOMAISUUS YHTEENSÄ		1 693,9	57,0	1 735,4	64,7
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS					
Vaihto-omaisuus					
	Tavarat	491,1		477,1	
28	Saamiset				
	Myyntisaamiset	198,4		181,3	
	Lainasaamiset	231,0		179,2	
	Siirtosaamiset	40,7		15,6	
		470,1		376,1	
Rahoitusomaisuusarvopaperit		37,2		22,7	
Rahat ja pankkisaamiset		281,7		71,3	
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		1 280,1	43,0	947,2	35,3
VASTAAVAA YHTEENSÄ		2 974,0	100,0	2 682,6	100,0
OMA PÄÄOMA					
Sidottu oma pääoma					
10	Osakepääoma	881,6		881,6	
	Muu sidottu oma pääoma	447,8		447,8	
		1 329,4		1 329,4	
Vapaa oma pääoma					
	Kertyneet voittovarot	182,6		180,8	
	Tilikauden nettotulos	145,7		81,2	
		328,3		262,0	
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		1 657,7	55,7	1 591,4	59,3
30	POISTOERO	330,4	11,1	322,9	12,0
31	PAKOLLISET VARAUKSET	1,5	0,1	32,1	1,2
VIERAS PÄÄOMA					
Pitkäaikainen vieras pääoma					
15	Optiolaina	10,0		5,0	
	Lainat rahoituslaitoksilta	68,6		67,5	
	Eläkelainat	-		2,0	
		78,6		74,5	
28	Lyhytaikainen vieras pääoma				
	Eläkelainat	-		0,2	
	Saadut ennakot	1,7		1,0	
	Ostovelat	630,4		545,6	
	Siirtovelat	32,4		56,2	
	Muut lyhytaikaiset velat	241,3		58,7	
		905,8		661,7	
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		984,4	33,1	736,2	27,4
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		2 974,0	100,0	2 682,6	100,0

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA

1.1.–31.12. (Mmk)	1997	1996
<i>Liikevoitto</i>	67	83
<i>Poistot</i>	32	33
<i>Muut tuotot ja kulut</i>	0	1
<i>Rahoituksen tuotot ja kulut</i>	98	42
<i>Verot</i>	-23	-28
	174	131
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
<i>Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)</i>	-14	20
<i>Lyhytaikaisten liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)</i>	-94	24
<i>Korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)</i>	36	-30
KASSAVIRTA ENNEN INVESTOINTEJA	102	145
INVESTOINNIT		
<i>Käyttöomaisuusinvestoinnit</i>	-28	-10
<i>Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin</i>	-22	-65
<i>Käyttöomaisuuden myynti ja muut muutokset</i>	15	8
VAPAA KASSAVIRTA	67	78
RAHOITUS		
<i>Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-), vähennys (+)</i>	42	-72
<i>Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)</i>	-1	-31
<i>Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)</i>	183	21
<i>Konserniavustukset</i>	13	-4
<i>Osingot</i>	-79	-62
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS, LISÄYS (+), VÄHENNYS (-)	225	-70

Tamro Oyj:n tilinpäätös ja konsernitilinpäätös on laadittu Suomen tilinpäätöksen laadintaa säätelevän lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Suomen tilinpäätöslainsäädäntö perustuu olennaisilta osin Euroopan Unionin 4. ja 7. direktiivin määräyksiin.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS

Tilinpäätös käsittää emoyhtiö Tamro Oyj:n lisäksi ne kotimaiset ja ulkomaiset tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä konserni hallitsee joko suoraan tai välillisesti yli puolta. Tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt on sisällytetty konsernitilinpäätökseen hankinta-ajankohdasta lähtien. Mikäli tytäryhtiö on myyty ennen tilikauden loppua, sisältyy yhtiö konsernitilinpäätökseen myyntiajankohtaan saakka.

Konsernitilinpäätös ei sisällä eräitä pienempiä kiinteistöyhtiöitä tai muita pääosin toimimattomia yhtiöitä. Konsernitilinpäätökseen sisältymättömillä yhtiöillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin vapaaseen omaan pääomaan.

Osakkuusyhtiöiden tilinpäätöstiedot on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Osakkuusyhtiöiksi katsotaan yhtiöt, joissa konsernilla on 20–50 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Eräitä pieniä osakkuusyhtiöitä ei ole sisällytetty konsernitilinpäätökseen. Näiden yhtiöiden vaikutus konsernin vapaaseen omaan pääomaan on epäoleellinen.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on käytetty sekä hankintameno- että pooling-menetelmää.

Pooling-menetelmä

Tamro Distribution AB:n osakkeiden eliminoinnissa on käytetty pooling-menetelmää. Tytäryhtiön osakkeiden hankintameno- ja yhtiön oman pääoman eron eliminointi on ensin tehty tytäryhtiön sidotusta omasta pääomasta, sen jälkeen Tamro Oyj:n suunnatusta annista syntyneestä vararahastosta ja viimeiseksi konsernin muista vapaista jakokelpoisista omista pääomista. Näin ollen hankinnasta ei ole syntynyt konserniaktiivaa.

Hankintameno-menetelmä

Muiden tytäryhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa on käytetty hankintameno-menetelmää.

Tytäryhtiöosakkeiden hankinta-arvon ja oman pääoman erotus on kohdistettu osittain tytäryhtiöiden käyttöomaisuuteen. Kohdistusten jälkeinen konserniaktiiva esitetään taseessa omana eränä, joka poistetaan tasapoistoin enintään 10 vuodessa, kuitenkin niin, että oleellisten ja strategisesti merkittävien yrityskauppojen konserniaktiiva voidaan erityisperustein poistaa enintään 20 vuodessa.

ULKOMAISET TYTÄRYHTIÖT JA MUUNTOEROT

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tilinpäätökset on muunnettu ja ryhmitelty vastaamaan Suomen kirjanpitolakia.

Ulkomaisten yhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu Suomen markoiksi tilikauden painotettuun keskipäivään ja taseet tilinpäätöspäivän Suomen Pankin noteeraamaan keskipäivään. Muuntoerot kirjataan suoraan omiin pääomiin. Oman pääoman suojauspolitiikan, equity hedging -politiikan, mukaan suojataan maksimissaan puolet valuuttamääräisestä ulkomaisten tytäryhtiöiden omasta pääomasta. Konsernitilinpäätöksessä oman pääoman suojauksesta aiheutuvat kurssierot kirjataan vasten tilikauden oman pääoman muuntoeroja.

VÄHEMMISTÖOSUUDET

Vähemmistöosuus lasketaan vähemmistön osuudesta tytäryhtiöiden omasta pääomasta ja tilikauden nettotuloksesta.

TILIKAUSIEN PITUUUS

Kaikkien konserniin kuuluvien yhtiöiden tilikausi on kalenterivuosi.

SISÄISET LIIKETAPAHTUMAT

Sisäiset liiketapahtumat, kuten konsernin sisäinen myynti ja sisäiset ostot, konserniyhtiöiden jakamat keskinäiset osingot, yhtiöiden väliset saatavat ja velat sekä toisesta konserniyhtiöstä hankitun vaihto- ja käyttöomaisuuden arvoon sisältyvä kate, on eliminoitu.

KÄYTTÖOMAISUUS

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen välittömään hankintameno- ja poistotilillä tehdyillä suunnitelmapoistoilla. Lisäksi eräisiin kiinteistöihin sisältyy arvonorotuksia, jotka on eritelty taseen liitetiedoissa. Arvonorotuksista ei tehdä poistoja.

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat alkuperäiseen hankintameno- ja hyödykkeen taloudelliseen käyttöikänsä. Poistot on pääosin tehty tasapoistoin seuraavien poistoajoin:

aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
liikearvo	10 vuotta
konserniaktiiva	10–20 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	5–7 vuotta
rakennukset ja rakennelmat	10–40 vuotta
koneet ja kalusto	3–10 vuotta

RAKENNUSAIKAISET KOROT

Emoyhtiön pääkonttorin ja varistorakennusten rakennusaikaiset korot sisältyvät rakennuksen hankintameno- ja poistetaan suunnitelman mukaan kymmenessä vuodessa. Poistokulu kirjataan rivillä ”muut rahoituskulut”.

LEASING

Leasing-maksut on käsitelty vuokratuluna. Konsernissa ei ole merkittäviä rahoitusleasing-kohteita. Maksamattomat leasing-maksut on esitetty tilinpäätöksen vastuissa.

TIETOHALLINTAKULUT (IT)

Ostetut ohjelmalisenssit on pääosin aktivoitu ja sisältyvät taseen aineettomiin oikeuksiin. Lisenssien hankintameno poistetaan korkeintaan viidessä vuodessa. Oman ja ostetun ohjelmistotyön menot on kirjattu vuosikuluksi.

TUTKIMUS- JA TUOTEKEHITYSMENOT

Konsernin vähäiset tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluksi.

VAIHTO-OMAISUUS

Varaston arvostuksessa on käytetty alimman arvon periaatetta, eli varasto arvostetaan hankintahintaan, jälleenhankintahintaan tai todennäköiseen myyntihintaan sen mukaan, mikä näistä arvoista on alhaisin. Aineiden ja tarvikkeiden käyttö on kirjattu FIFO-periaatteen mukaan.

ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET SAATAVAT JA VELAT

Emoyhtiön ja kotimaisten tytäryhtiöiden kaikki ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat on muunnettu markoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin keskikurssin mukaan. Ulkomaisten konserniyhtiöiden ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat on muunnettu asianomaisen maan tilinpäätöspäivän valuuttakurssiin. Valuuttamääräiset avoimet johdannaispimukset on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin, korkotekijä huomioon ottaen. Kurssierot kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin.

ELÄKESITOUUMUKSET

Eläkekulut on laskettu noudattaen kunkin maan paikallista lainsäädäntöä. Konserniyhtiöiden eläketurva on pääosin hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Työehtosopimukseen perustuvat eläkevastuut sisältyvät taseen pitkäaikaisiin eläkelainoihin. Eläke-edut näissä tapauksissa ovat työmarkkinaosa-puolten sopimia, eikä yhtiö voi niihin vaikuttaa.

TILINPÄÄTÖSSIIRROT JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Tilinpäätössiirtoja ovat vapaaehtoisten varausten muutokset ja poistoero. Emoyhtiössä suunnitelman mukaisten poistojen ja kirjanpidollisten poistojen erotus esitetään tuloslaskelmassa tilinpäätössiirtona. Suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen kertynyt erotus esitetään emoyhtiössä yhtenä eränä vapaaehtoisissa varauksissa. Konsernin tase ja tuloslaskelma esitetään ilman vapaaehtoisia varauksia ja tilinpäätössiirtoja. Konserniyhtiöiden taseen vapaaehtoiset varaukset on jaettu laskennalliseen verovelkaan, joka sisältyy pitkäaikaisiin velkoihin, ja vapaaseen omaan pääomaan. Vastaavasti konserniyhtiöiden tilinpäätössiirrot on eliminoitu konsernin tuloslaskelmasta kuitenkin huomioiden laskennallisen verovelan vaikutus.

Kotimaisten yhtiöiden kertyneeseen poistoeroon ei ole katsottu kohdistuvan laskennallista verovelkaa siltä osin, kun ne ovat syntyneet ennen

tilikautta 1995. Emoyhtiön kertyneet poistoerot kohdistuvat pääosin rakennuksiin ja liikearvoon. Rakennusten poistoero purkautuu verovaikutteisesti hyvin pitkän, yli 30 vuoden aikana, ja suuri osa liikearvon poistoerosta purkautuu ilman veroseurauksia. Lisäksi suomalaisten yhtiöiden verotuksessa vielä käyttämättömien tappioiden määrä vähentänee lähivuosien verojen määrää.

Vapaaehtoisten varausten oman pääoman osuus konsernitilinpäätöksessä ei ole jakokelpoista omaa pääomaa.

PAKOLLISET VARAUKSET

Pakollisina varauksina taseessa esitetään eriä ja vastuita, jotka kohdistuvat tilikauteen tai edellisiin tilikausiin ja jotka tilinpäätöspäivänä varmasti tai erittäin todennäköisesti johtavat vastaisiin menetyksiin, mutta joiden realisoitumisen ajankohta tai menetyksen suuruus ei ole tarkasti tiedossa.

Vastaisen menetyksen suuruus on laskettu tilinpäätöksen laatimisajankohdan näkemyksen mukaan. Pakollisten varausten tulosvaikutteiset muutokset sisältyvät siihen tuloslaskelman erään, johon ne luonteensa mukaan kuuluvat.

LIKEVAIHTO

Liikevaihto koostuu varsinaisen toiminnan myyntituotoista ja vuokratuotoista sekä vähäisistä käyttöomaisuuden myyntituotoista. Myyntituotoista on vähennetty välilliset verot, myyntiin liittyvät alennukset ja hyvitykset.

SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaiset tuotot ja kulut sisältävät konsernin varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat poikkeukselliset ja merkitykseltään olennaiset liiketapahtumat. Näihin sisältyy myös aikaisempien vuosien kyseisten erien korjauseriä. Emoyhtiössä satunnaisiin eriin kirjataan myös konserniavustukset.

VÄLITTÖMÄT VEROT

Konserniyhtiöiden verot on laskettu konsernitilinpäätöksessä kunkin tytäryhtiön paikallisen käytännön mukaan. Veroihin sisältyvät suoriteperusteisesti lasketut tilikauden verot sekä aikaisemmilta tilikausilta maksuun tulleet tai palautetut verot. Lisäksi veroihin sisältyy laskennallisen verovelan muutos.

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelman investoinneissa oleelliset yritys-kaupat huomioidaan osakkeiden kauppahinnan määrän mukaisena. Tällöin ostetun/myydyin yrityksen varat ja velat eivät sisälly rahoituslaskelman käyttöpääoman muutokseen, nettoinvestointeihin eikä rahoitukseen.

VIKERTOMUKSEN JA VIRALLISEN TILINPÄÄTÖKSEN EROT

Virallisesta tilinpäätöksestä poiketen vuosikertomuksen tilinpäätös on esitetty pääosin miljoonissa markeissa.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Luvut ovat miljoonissa markkoissa.		1997	1996
1.	Liikevaihto markkina-alueittain ja toimialoittain		
	<i>Markkina-alueittain:</i>		
	Ruotsi	7 649,4	8 708,6
	Suomi	4 307,7	3 987,0
	Muut pohjoismaat	478,8	223,8
	Baltian maat ja Luoteis-Venäjä	324,6	192,6
	Ranska	76,1	70,4
	Muut maat	56,4	37,3
		12 893,0	13 219,7
	<i>Toimialoittain:</i>		
	Tamro Distribution Ruotsissa	7 563,5	8 686,3
	Tamro Distribution Suomessa	3 651,7	3 354,3
	Tamro Distribution Norjassa	389,3	160,8
	Tamro Distribution Baltiassa ja Luoteis-Venäjällä	320,7	189,6
	Tamro Lab	223,5	153,6
	Tamro Medical	242,3	200,6
	Printel	188,0	181,8
	Kolmi	291,6	262,8
	Muut	22,4	29,9
		12 893,0	13 219,7
2.	Henkilöstö ja palkat		
	<i>Henkilöstö toimialoittain tilikauden lopussa:</i>		
	Tamro Distribution Ruotsissa	579	617
	Tamro Distribution Suomessa	444	447
	Tamro Distribution Norjassa	27	24
	Tamro Distribution Baltiassa ja Luoteis-Venäjällä	303	264
	Tamro Lab	141	137
	Tamro Medical	92	84
	Printel	161	171
	Kolmi	355	352
	Muut	150	126
		2 252	2 222
	<i>Henkilöstökulut:</i>		
	Tilikauden palkat	303,9	276,5
	Eläkekulut	62,4	59,7
	Muut henkilösivukulut	49,2	43,8
		415,6	380,0
	Luontoisedut, verotusarvo	11,8	11,6
	<i>Maksetut palkat</i>		
	Hallitukset, hallintoneuvosto ja toimitusjohtajat	11,1	11,0
	- joista tulostavoitteisiin sidotut palkkiot	0,4	0,2
	Muu henkilökunta	295,9	264,8
		306,9	275,7
	<i>Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan eläkesitoumukset: Emoyhtiöllä ei ole eläkesitoumuksia hallitusten jäsenten osalta. Emoyhtiön toimitusjohtajan ja eräiden muiden konserniyhtiöiden toimitusjohtajien eläkeiksi on sovittu 60 vuotta.</i>		
	<i>Muut eläkesitoumukset: Erään tytäryhtiön johdolle on annettu eläkesitoumuksia. Eläkesitoumuksista johtuva vastuu ei ole suuruudeltaan olennainen eikä sitä ole näin ollen kirjattu tilinpäätökseen.</i>		
3.	Poistot, suunnitelman mukaan		
	Aineettomat oikeudet	3,2	3,3
	Liikearvo	1,2	1,3
	Konserniaktiiva	21,8	17,7
	Muut pitkävaikutteiset menot	3,2	1,5
	Rakennukset	24,5	23,7
	Koneet ja kalusto	41,2	39,4
	Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,4
		95,4	87,1
4.	Rahoituksen tuotot ja kulut		
	Osinkotuotot	0,4	0,1
	Korkotuotot	9,3	10,5
	Muut rahoitustuotot	1,6	0,3
	Korkokulut	-14,5	-19,6
	Muut rahoituskulut	-6,1	-2,0
	Kurssierot, netto	-4,3	-0,3
		-13,5	-11,0

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.	Satunnaiset tuotot ja kulut						1997		1996
	Tuotot								
	Tytäryhtiöiden myynti						7,6		1,9
	Erittelemättömät tuotot						1,8		1,1
							9,4		3,0
	Kulut								
	Vastuusitoumuskulut, Convector						-0,4		-3,3
	Erittelemättömät muut kulut						-5,8		-1,5
							-6,2		-4,8
	Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä						3,3		-1,8
6.	Välittömät verot								
	Tilikauden verot								
	Verot tilikauden tuloksesta:								
	Suomalaiset konserniyhtiöt						-23,9		-26,6
	Ruotsalaiset konserniyhtiöt						-23,1		-21,2
	Muut konserniyhtiöt						-1,6		-1,9
							-48,6		-49,6
	Aikaisempien tilikausien verot:						-0,2		-0,9
	Piilevän verovelan muutos:								
	Suomalaiset konserniyhtiöt						-10,9		-15,3
	Ruotsalaiset konserniyhtiöt						-6,5		-6,5
	Muut konserniyhtiöt						0,0		0,1
							-17,4		-21,6
	Tilikauden verot yhteensä						-66,3		-72,2
7.	Käyttöomaisuus	Hankinta- meno 1.1.	Muunto- erot	Lisäys +	Lisäys/oste- tut yhtiöt +	Vähennys -	Hankinta- meno 31.12.	Kertyneet suunnitelma- poistot	Tase- arvo 31.12.
	Aineettomat hyödykkeet								
	Aineettomat oikeudet	47,4	0,0	18,2		-2,9	62,8	-39,8	22,9
	Liikearvo	15,3	0,1	0,1			15,5	-11,6	3,9
	Konserniaktiiva	414,0	0,3			-13,8	400,6	-172,3	228,4
	Muut pitkävaikutteiset menot	20,0	0,2	2,8		-2,2	20,8	-14,0	6,8
	1.1.-31.12.97	496,8	0,7	21,1	0,0	-18,9	499,7	-237,7	262,0
	1.1.-31.12.96	398,1	0,1	89,4	11,8	-2,6	496,8	-224,1	272,7
	Aineelliset hyödykkeet								
	Maa-alueet	70,6	0,6	1,2	-0,3	0,0	72,0		72,0
	Rakennukset	703,3	4,5	24,0	-5,4	-10,9	715,5	-181,9	533,6
	Koneet ja kalusto	564,4	5,7	33,9		-58,4	545,6	-395,6	150,0
	Muut aineelliset hyödykkeet	6,9	0,1	0,2		-3,8	3,4	-1,2	2,2
	Ennakkomaksut ja keskener. hank.	4,5	0,1	3,2		-5,1	2,6	0,0	2,6
	1.1.-31.12.97	1 349,6	10,9	62,5	-5,7	-78,3	1 339,1	-578,6	760,4
	1.1.-31.12.96	1 265,6	17,6	54,3	66,9	-54,8	1 349,6	-564,3	785,4
	Arvonkorotukset								
	Ym. hankintamenoihin sisältyy arvonkorotuksia seuraavasti:								
	Maa-alueet	5,4	0,0	0,0	-	-	5,4	-	5,4
	Rakennukset	33,0	0,2	-	-	-0,3	32,9	-	32,9
	Muu käyttöomaisuus	1,1	-	-	-	-	1,1	-	1,1
	1.1.-31.12.97	39,6	-	0,0	-	-	39,5	-	39,5
	1.1.-31.12.96	38,4	-	1,1	-	-	39,6	-	39,6
	Suoritettuotannossa käytettävät koneet ja laitteet, tasearvo						40,0		50,7
	Verotusarvot								
	Maa-alueet						34,6		34,3
	Rakennukset						287,6		265,9
	Muut osakkeet ja osuudet						68,0		53,7
							390,2		353,9

Mikäli verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.	Osakkuusyrietykset	1997	1996
	Vuoden alussa	51,4	57,6
	Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta ennen satunnaisia eriä	3,9	-6,3
	Omistussuuden muutos	-0,8	-
	Vuoden lopussa	54,4	51,4
	Erä koostuu konsernin sijoituksesta Castrum Oy:öön. Vuoden lopun arvo on 8,60 markkaa per osake. Vastaava pörssikurssi oli 8,50 markkaa.		
	Konsernilla oli lisäksi seuraavat pitkäaikaiset lainasaamiset osakkuusyhtiöiltä	65,5	65,5
9.	Lainat yritysjohdolle ja pitkäaikaiset saamiset		
	Lainat yritysjohdolle	0,1	0,2
	Lainat yritysjohdolle ovat voimassa toistaiseksi. Lainojen korko oli vuonna 1997 Suomen Pankin peruskorko + 1 %.		
	Rahoitusomaisuuteen kuuluvat saamiset, jotka erääntyvät maksettavaksi yhden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua		
	Lainasaamiset	0,0	0,1
10.	Osakepääoma ja merkintäoikeudet		
	Yhtiön osakepääoma 31.12.1997 oli 881.633.700 markkaa, ja se jakautuu 88.163.370 osakkeeseen, joilla jokaisella on yksi ääni.		
	Tilikauden lopussa yhtiöllä oli lisäksi liikkeelle laskettuna merkintäoikeudet (ehdot ks. kohta 15), jotka oikeuttavat merkitsemään seuraavat osakemäärät:		
		Osake- määrä	Osuus osake- määrästä
	Optiolaina 1994	3 594 000	3,66 %
	Optiolaina 1995	1 400 000	1,43 %
	Optiolaina 1997	5 000 000	5,09 %
		9 994 000	10,18 %
	Osakemäärä mukaan lukien optiot	98 157 370	100,00 %
11.	Oman pääoman muutokset		
	Sidottu oma pääoma		
	Osakepääoma, ei muutosta	881,6	881,6
	Vararahasto, ei muutosta	0,0	0,0
	Arvonkorotusrahasto		
	Tilikauden alussa	7,6	6,5
	Korotus	-	1,1
	Tilikauden lopussa	7,6	7,6
	Sidottu oma pääoma tilikauden lopussa	889,2	889,2
	Vapaa oma pääoma		
	Tilikauden alussa	768,9	668,9
	Pooling-muutos	-	-5,1
	Osingonjako	-79,3	-61,7
	Tilikauden tulos	149,6	149,7
	Muuntoero	10,8	17,4
	Muu muutos	0,1	-0,2
	Vapaa oma pääoma tilikauden lopussa	850,1	768,9
	Vähennetään kohdassa 12 eritellyt vapaaehtoiset varaukset, netto	-395,2	-368,8
	Jakokelpoinen vapaa oma pääoma	454,9	400,1

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

12.	Vapaaehtoiset varaukset ja laskennallinen verovelka	1997	1996
	Kertyneet poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset		
	- suomalaiset konserniyhtiöt	362,1	352,1
	- ulkomaiset konserniyhtiöt	149,5	114,3
		511,6	466,4
	- ulkomaisten tytäryhtiöiden eliminointiin	-49,9	-49,2
		461,7	417,2
	Laskennalliset verovelat		
	- suomalaiset konserniyhtiöt	-27,3	-16,4
	- ulkomaiset konserniyhtiöt	-39,2	-32,0
		-66,5	-48,4
	Vapaaehtoisten varausten oman pääoman osuus yhteensä	395,2	368,8
	Ulkomaisten tytäryhtiöiden laskennallinen verovelka on laskettu paikallisen verokannan mukaan. Emoyhtiön ja kotimaisten tytäryhtiöiden laskennallinen verovelka on laskettu vuodesta 1995 eteenpäin Suomen verokannan mukaan kuitenkin niin, että verokannan nousu 25 prosentista 28 prosenttiin on huomioitu vasta vuonna 1996.		
	Kotimaisten yhtiöiden vapaaehtoiset varaukset, Mmk	362	352
	- Lääketukun goodwillin ylipoisto, johon ei kohdistu verovelkaa	-73	-68
		289	284
	- emoyhtiön rakennusten ylipoisto	-195	-199
		94	85

Rakennusten ylipoisto purkautuu poistosuunnitelman mukaan yli 30 vuodessa, josta syystä johto katsoo ettei siihen kohdistu laskennallista verovelkaa. Lisäksi verotuksessa vielä vähentämättä olevat tappiot ovat yli 100 miljoonaa markkaa.

13.	Pakolliset varaukset		
	Vahingonkorvausvastuu	-	30,6
	Muut tappiovaraukset	1,7	4,3
		1,7	34,9
	Pakollisten varausten muutokset tuloslaskelmassa		
	Kulut	0,4	-
	Rahoituserät	-	-1,3
	Satunnaiset erät	0,7	-4,2
		1,1	-5,5

14.	Pitkäaikaiset lainat		
	Pitkäaikaiset lainat erääntyvät maksettavaksi seuraavasti:		
	1999	7,7	
	2000-2002	79,8	
	2003-	9,0	
	erityisehdoin	57,2	
		153,7	
	Pitkäaikaisten lainojen valuuttajakautuma:		
	FIM	18,2	
	SEK	132,4	
	Muut	3,2	
		153,7	

Viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua erääntyvät lainoja ei ole.

Eläkelainoista 56,4 (51,0) miljoonaa markkaa on ruotsalaisen tytäryhtiön Tamro Distribution AB:n eläkesitoumuksia, jotka paikallisen käytännön mukaan voidaan kirjata velaksi. Velan vakuutena on Tamro Oyj:n takaus.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

15. Joukkovelkakirjalainat per 31.12.1997

Konsernilla on seuraavat liikkeellelasketut joukkovelkakirjalainat:

Lainaosuus	Optiolaina 1994	Optiolaina 1995	Optiolaina 1997
Liikkeellelaskija	Tamro Oyj	Tamro Oyj	Tamro Oyj
Lainan määrä, mk	3 594 000	1 400 000	5 000 000
Korko	5 %	5 %	koroton
Lainan takaisinmaksu	yhdellä kertaa 16.5.1999	yhdellä kertaa 18.12.1999	yhdellä kertaa 30.5.2000
Merkintäosuus			
Optiotodistuksia, kpl	3 594 000	1 400 000	2 500 000 A 2 500 000 B
Merkintäaika	1.12.1998–31.1.2000	kuten laina 1994	A: 1.12.2000–31.12.2004 B: 1.12.2001–31.12.2004
Merkintäehdot	Yhdellä optiotodistuksella voi merkitä 10 mk nimellisarvoisen Tamro Oyj:n osakkeen merkintähintaan 23 markkaa osakkeelta.	–	Yhdellä optiotodistuksella voi merkitä 10 mk nimellisarvoisen Tamro Oyj:n osakkeen merkintähintaan 39 markkaa vähennettynä liikkeeseenlaskun jälkeen jaettavan säännönmukaisen osingon määrällä.

16. Vastuositoumukset

	1997	1996
Kiinnitykset		
Omista velvoitteista (1)	66,6	162,3
Muiden veloista	-	0,8
	66,6	163,1
Pantit		
Omista velvoitteista (2)	0,1	3,9
Muiden veloista	0,0	0,0
	0,1	4,0
Takaukset		
Muiden puolesta	15,2	9,6
	15,2	9,6
Muut vastuut		
Leasing-vastuut		
Seuraavana vuonna	15,2	10,0
Yli vuoden kuluttua	10,8	5,0
Vuokravastuut	16,6	24,3
Takaisinostovastuut	2,0	1,9
Muut vastuut	0,6	0,8
	45,2	42,0
Konsernin velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä, pantteja tai muita vakuuksia:		
Kiinnitykset (1)	34,1	43,4
Pantit (2)	-	3,4
	34,1	46,7

17. Konsernin ja emoyhtiön johdannaispimukset, ks. kohta 34

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

18.	Liikevaihto markkina-alueittain ja toimialoittain (Mmk)	1997	1996
	Markkina-alueittain:		
	Suomi	3 999,6	3 665,4
	Ruotsi	0,5	0,7
	Baltian maat ja Luoteis-Venäjä	7,5	4,3
		4 007,6	3 670,4
	Toimialoittain:		
	Tamro Distribution	3 644,7	3 346,8
	Tamro Lab	134,5	121,3
	Tamro Medical	220,4	197,1
	Muut	8,0	5,2
		4 007,6	3 670,4
19.	Henkilöstökulut		
	Henkilöstökulut:		
	Kiinteät palkat	98,0	90,0
	Eläkekulut	20,6	19,4
	Muut henkilösivukulut	7,4	6,5
		126,0	115,9
	Luontoisedut, verotusarvo	5,0	4,6
	Maksetut palkat		
	Hallitus, hallintoneuvosto ja toimitusjohtaja	2,7	2,5
	- joista tulostavoitteisiin sidotut palkkiot	0,1	0,1
	Muu henkilökunta	97,0	87,0
		99,7	89,5
20.	Poistot, suunnitelman mukaan		
	Aineettomat oikeudet	1,4	2,0
	Liikearvo	14,3	14,4
	Muut pitkävaikutteiset menot	0,1	0,1
	Rakennukset	9,9	9,9
	Koneet ja kalusto	6,3	6,9
		32,0	33,2
21.	Rahoituksen tuotot ja kulut		
	Osinkotuotot	92,9	29,1
	Korkotuotot	19,8	14,4
	Muut rahoitustuotot	0,7	2,9
	Korkokulut	-8,0	-8,4
	Muut rahoituskulut	-4,8	-1,0
	Kurssierot, netto	-4,8	1,4
		95,7	38,5
	Konserniyrityksiltä		
	Osinkotuotot	92,6	29,1
	Korkotuotot	13,4	8,5
	Muut rahoitustuotot	-	2,9
	Korkokulut	-1,0	-0,5
		105,0	40,0
22.	Satunnaiset tuotot ja kulut		
	Tuotot		
	Kulukirjausten peruutus	1,4	0,4
	Erittelemättömät tuotot	0,0	0,6
		1,4	0,9
	Konserniavustukset	13,2	-3,5
	Kulut		
	Vastuusitoumuskulut, Convector	-0,4	-3,3
	Fuusiotappio	-0,8	-
	Erittelemättömät muut kulut	0,0	-0,2
		-1,2	-3,5
	Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	13,4	-6,0

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

23.	Tilinpäätössiirrot				1997		1996
	<i>Poistoeron muutos tuloslaskelmassa</i>						
	<i>Aineettomat oikeudet</i>				0,1		0,3
	<i>Liikearvo</i>				-12,2		-12,1
	<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>				0,0		0,0
	<i>Rakennukset</i>				4,3		3,3
	<i>Koneet ja kalusto</i>				0,2		-
					-7,5		-8,5
24.	Välittömät verot						
	<i>Tilikauden verot</i>				-23,1		-27,0
	<i>Aikaisempien tilikausien verot</i>				0,6		-0,8
					-22,6		-27,8
25.	Käyttöomaisuus	Hankinta-	Lisäys	Vähennys	Hankinta-	Kertyneet	Tase-
		meno			meno	suunnitelma-	arvo
		1.1.	+	-	31.12.	poistot	31.12.
	<i>Aineettomat hyödykkeet</i>						
	<i>Aineettomat oikeudet</i>	35,9	18,2	-1,6	52,5	-32,5	20,0
	<i>Liikearvo</i>	313,9	-	-	313,9	-156,3	157,6
	<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	9,5	0,0	-	9,6	-9,4	0,2
	<i>1.1.-31.12.97</i>	359,4	18,2	-	375,9	-198,2	177,7
	<i>1.1.-31.12.96</i>	356,4	2,9	-	359,4	-182,1	177,3
	<i>Aineelliset hyödykkeet</i>						
	<i>Maa-alueet</i>	5,8	0,2	-	6,0	-	6,0
	<i>Rakennukset</i>	350,9	1,5	-3,3	349,1	-79,4	269,7
	<i>Koneet ja kalusto</i>	138,5	7,2	-5,2	140,5	-122,7	17,8
	<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	1,1	-	-	1,1	-	1,1
	<i>1.1.-31.12.97</i>	496,2	8,9	-8,6	496,6	-202,0	294,6
	<i>1.1.-31.12.96</i>	497,3	6,7	-7,7	496,2	-188,1	308,2
	<i>Arvonkorotukset</i>						
	<i>Yllä mainittuihin lukuihin sisältyy arvonkorotuksia</i>						
	<i>Maa-alueet</i>	2,5	-	-	2,5	-	2,5
	<i>Rakennukset</i>	14,0	-	-	14,0	-	14,0
		16,5			16,5		16,5
	<i>Verotusarvot</i>						
	<i>Maa-alueet</i>				4,1		4,1
	<i>Rakennukset</i>				110,2		113,0
	<i>Tytäryhtiöosakkeet</i>				1 119,0		1 082,6
	<i>Muut osakkeet ja osuudet</i>				31,7		26,6
					1 265,0		1 226,3

Mikäli verotusarvoa ei ole ollut käytettävissä, on esitetty kirjanpitoarvo.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

26. Konserniyritykset

Yhtiö	Kotipaikka	Konsernin osuus		Emoyhtiön omistamien osakkeiden			Tilikauden voitto tai tappio Mmk		
		omistus- ja äänivallasta %	omasta pääomasta Mmk	omistus- osuus %	Lukumäärä kpl	Nimellis- arvo Mmk		Kirjanpito- arvo Mmk	
Tamro Distribution AB	Göteborg, Ruotsi	100	574,0	100	600 000	41,2	842,4	73,0	
Tamro Medical AB	Tukholma, Ruotsi	100	36,5	100	402 000	27,6	34,6	0,8	
Kolmi S.A.	St-Barthelemy, Ranska	100	36,1	100	584 154	52,8	55,6	-5,5	
Kolmi-Set Oy	Ilomantsi, Suomi	100	21,3	100	160	16,0	26,1	-0,3	
Tamro Lab AB	Göteborg, Ruotsi	100	13,8					0,4	
Tamro SIA	Riika, Latvia	100	11,1	100	148	8,3	8,2	1,8	
Printel Oy	Vantaa, Suomi	100	10,2					0,0	
Karttakeskus Oy	Vantaa, Suomi	100	8,5					3,7	
Tamro Distribution AS	Oslo, Norja	100	6,5	100	10 000	7,4	20,2	-11,3	
Tamro Medical AS	Roskilde, Tanska	100	4,6	100	300	0,2	0,2	1,2	
Tamro Medical AS	Skjetten, Norja	100	3,1	100	3 900	2,9	3,4	-0,1	
Tamro Eesti AS	Tallinna, Viro	100	2,6	100	5 500	2,1	3,2	1,0	
Tamro Lab AS	Oslo, Norja	100	2,1	100	2 050	1,5	9,2	0,8	
UAB Tamro	Kaunas, Liettua	100	1,8	100	1 904 500	0,7	0,3	1,8	
Mediala Oy	Vantaa, Suomi	100	1,7	100	12	0,1	4,4	0,0	
Tam-Drug Oy	Vantaa, Suomi	100	0,2	100	2 000	0,2	0,2	0,0	
Tamro AB	Tukholma, Ruotsi	100	0,1	100	1 000	0,7	0,1	0,0	
Tamro BmbH	Bad Laer, Saksa			100	1 000	0,3	2,3		
Brömeda GmbH	Bad Laer, Saksa	100	-0,2					-0,6	
Pharm Tamda 77	Pietari, Venäjä	60	-2,5	60	1 980	0,3	0,7	-0,7	
Muut tytäryhtiöt ml. toimimattomat									
Sponfinans Oy	Helsinki, Suomi	100	162,8	100	1 497 628	119,8	84,3	35,9	
Kerko Sport Oy	Porvoo, Suomi	74	4,7	73	72 947	0,7	0,0	1,9	
Rantzows Simab AB	Hjärnarp, Ruotsi	74	6,4	-				1,5	
AL Sport AS	Minnesund, Norja	74	2,1	-				0,4	
Ifas Sport AS	Minnesund, Norja	74	3,4	-				0,8	
Muut yhtiöt							3,4		
							1 098,8		

27. Muut osakkeet ja osuudet:

Yhtiö	Kotipaikka	Konsernin osuus		Emoyhtiön omistamien osakkeiden			Tilikauden voitto tai tappio Mmk	
		omistus- ja äänivallasta %	omasta pääomasta Mmk	omistus- osuus %	Lukumäärä kpl	Nimellis- arvo Mmk		Kirjanpito- arvo Mmk
Osakkuusyhtiöt:								
Castrum Oy	Helsinki, Suomi	45,7	59,5	31,3	4 342 606	43,4	41,5	8,6
Cast-Rixa Oy	Helsinki, Suomi	49,0	-23,5	49,0	16 241	1,6	0,0	-
Mölnlycke								
Health Care AB	Tukholma, Ruotsi	30,0	0,0				0,0	0,0
							41,5	
Muut yhtiöt:								
Nomeco A/S					12 000		0,4	
Suomen Arvopaperikeskus Oy					10		0,2	
Helsingin Arvopaperipörssi Oy					20 000		0,2	
Puhelinosuustodistukset ja vuokraliittymät							0,6	
Asunnot ym.							4,0	
Muut yhtiöt							0,7	
							6,0	
Muut osakkeet ja osuudet yhteensä							47,6	

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

28.	Saamiset ja velat	1997	1996
	Konserniyritykset		
	Myyntisaamiset	8,6	2,9
	Lainasaamiset, pitkäaikainen	43,7	85,9
	Lainasaamiset, lyhytaikainen	230,2	178,8
	Siirtosaamiset	20,3	5,1
	Ostovelat	12,6	9,9
	Siirtovelat	0,3	3,5
	Muut lyhytaikaiset velat	161,6	28,0
	Osakkuusyhtiöt		
	Lainasaamiset, pitkäaikainen	31,5	31,5
	Lainat yritysjohdolle	0,1	0,1
	Lainat yritysjohdolle ovat voimassa toistaiseksi. Lainojen korko oli vuonna 1997 Suomen Pankin peruskorko + 1 %.		
29.	Oman pääoman muutokset		
	Sidottu oma pääoma		
	Osakepääoma, ei muutosta	881,6	881,6
	Vararahasto, ei muutosta	441,3	441,3
	Arvonkorotusrahasto, ei muutosta	6,5	6,5
	Sidottu oma pääoma tilikauden lopussa	1 329,4	1 329,4
	Vapaa oma pääoma		
	Tilikauden alussa	262,0	242,5
	Osingonjako	-79,3	-61,7
	Tilikauden tulos	145,7	81,2
	Lahjoitukset	-	-0,1
	Vapaa oma pääoma tilikauden lopussa	328,3	262,0
30.	Poistoero		
	Suunnitelman ylittävät poistot		
	Aineettomat oikeudet	0,9	1,0
	Liikearvo	131,1	118,9
	Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	0,0
	Rakennukset	194,8	199,1
	Koneet ja kalusto	3,6	3,8
		330,4	322,9
31.	Pakolliset varaukset		
	Vahingonkorvausvastuu	-	30,6
	Muut varaukset	1,5	1,5
		1,5	32,1
	Pakollisten varausten muutokset tuloslaskelmassa		
	Korkokulut	-	-1,3
	Satunnaiset erät	-	-3,1
		-	-4,4
32.	Pitkäaikaiset lainat		
	Pitkäaikaiset lainat erääntyvät maksettavaksi seuraavasti:		
	1999	5,0	
	2000–2002	73,6	
	2003–	-	
		78,6	
	Pitkäaikaisten lainojen valuuttajakautuma:		
	FIM	10,0	
	SEK	68,6	
		78,6	

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

MUUT EMOYHTIÖN LIITETIEDOT

33.	Vastuusitoumukset	1997	1996
	<i>Kiinnitykset</i>		
	<i>Omista veloista</i>	17,5	77,5
	<i>Muiden puolesta</i>	-	0,8
		17,5	78,3
	<i>Takaukset</i>		
	<i>Tytäryhtiöiden puolesta</i>	81,2	65,8
	<i>Muiden puolesta</i>	3,9	5,7
		85,1	71,5
	<i>Muut vastuut</i>		
	<i>Leasing-vastuut</i>		
	<i>Seuraavana vuonna</i>	10,4	5,0
	<i>Yli vuoden kuluttua</i>	6,8	2,8
	<i>Vuokravastuut</i>	15,6	26,1
	<i>Takaisinostovastuut</i>	2,0	1,9
		34,7	35,9
34.	<i>Valuutta- ja korkoriskien suojaamiseksi tehdyt taseen ulkopuoliset johdannaissopimukset</i>		
	<i>Valuuttatermiinien tilinpäätöshetken markkavasta-arvo, brutto</i>	945,1	134,3
	<i>Korkotermiinien nimellisarvo, brutto</i>	517,9	300,0
	<i>Valuuttatermiinien tilinpäätöshetken markkina-arvo</i>	1,1	-0,9
	<i>Korkotermiinien tilinpäätöshetken markkina-arvo</i>	-0,1	0,2

MUUT TIEDOT

Viisivuotiskatsaus ja tunnuslukujen laskentaperiaatteet ovat tämän vuosikertomuksen sivuilla 39 ja 40.

VOITONJAKOEHDOTUS

Tamro Oyj:n tilikauden voitto on	145 692 122,29 mk
ja muu vapaa oma pääoma	182 633 621,20 mk
Yhteensä	328 325 743,49 mk
Konsernitaseen osoittama	
vapaa oma pääoma 31.12.1997 on	850 106 000,00 mk
- josta jakokelpoinen osuus on	454 876 000,00 mk
Hallitus ehdottaa, että	
- osinkoa jaetaan osinkoon oikeutetuille 88 163 370 osakkeelle 0,90 mk/osake, yhteensä	79 347 033,00 mk
- varataan hallituksen käyttöön lahjoitettavaksi tieteellisiin ja yleishyödyllisiin tarkoituksiin	150 000,00 mk
- käyttämättömiksi voittovaroiksi jätetään	248 828 710,49 mk

Vantaalla 4. maaliskuuta 1998

Erkki J. Toivanen
puheenjohtaja

Arne Björnberg

Mikael von Frenckell

Dag Johannesson

Matti Niemi

Juha Toivola

Matti Elovaara
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

TAMRO OYJ:N OSAKKEENOMISTAJILLE

Olemme tarkastaneet Tamro Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. - 31.12.1997. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös, joka emoyhtiön osalta osoittaa voittoa 145 692 122,29 markkaa, on laadittu kirjanpitolaisten ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaisten tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys taseen mukaisen vapaan oman pääoman käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme perehtyneet tilivuoden aikana julkistettuihin osavuosisikatsauksiin. Käsitksemme mukaan ne on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Vantaalla 4. maaliskuuta 1998

SVH Coopers & Lybrand Oy
KHT-yhteisö

KPMG Wideri Oy Ab
KHT-yhteisö

Johan Kronberg
KHT

Rolf Stubbe
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa käsitellyt Tamro Oyj:n vuoden 1997 tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen sekä tutustunut tilintarkastuskertomukseen.

Lausuntonaan vuoden 1998 varsinaiselle yhtiökokoukselle hallintoneuvosto esittää, että emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelmat ja taseet vuodelta 1997 vahvistetaan ja että hallituksen ehdotus vapaan oman pääoman käytöksi hyväksytään.

Erovoorossa ovat hallintoneuvoston jäsenet Barbro Fischerström, Erik Forssell, Bengt Holgersson, Ritva Laurila, Antti Moisio, Arvo-T. Rautio ja Pär Stenbäck.

Vantaalla 4. maaliskuuta 1998

Barbro Fischerström
puheenjohtaja

Reijo Purasmaa
varapuheenjohtaja

TUNNUSLUVUT 1993–1997

	1997	1996	1995	1994	1993
Tuloslaskelma, Mmk					
Liikevaihto	12 893	13 220	10 735	3 565	3 230
Käyttökate	318	329	262	157	160
Poistot	95	87	81	57	67
Liikevoitto	223	242	181	100	94
Rahoitusnetto, ml. osakkuusyhtiöt	-10	-17	-27	-27	-58
Tulos rahoituserien jälkeen	213	224	155	73	36
Tulos ennen veroja ja vähemmistöä	217	223	157	90	-164
Nettotulos	150	150	120	79	-167
Tase, Mmk					
Käyttöomaisuus	1 163	1 196	1 125	878	881
Vaihto-omaisuus	1 150	990	970	537	558
Likvidit varat	342	319	404	71	186
Muu rahoitus- ja vaihto-omaisuus	1 412	1 672	1 137	337	368
Oma pääoma	1 739	1 658	1 557	925	856
Vähemmistö	3	2	1	3	7
Pakolliset varaukset	2	35	37	46	83
Pitkäaikaiset velat	220	200	228	211	230
Lyhytaikaiset velat	2 103	2 283	1 813	638	817
Taseen loppusumma	4 067	4 177	3 637	1 823	1 992
Avainluvut					
Liikevaihdon muutos, %	-2,5	23,1	201,1	10,4	3,6
Liikevoitto, %	1,7	1,8	1,7	2,8	2,9
Voittoprosentti, %	1,7	1,7	1,4	2,1	1,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	12,7	13,4	12,4	8,5	5,9
Oman pääoman tuotto, %	8,6	9,5	9,5	6,8	3,5
Vapaa kassavirta, Mmk	95	116	356	37	239
Sijoitettu pääoma, Mmk	1 914	1 829	1 841	1 173	1 266
Nettovelat, Mmk	-170	-151	-121	174	219
Velkaantumisaste, %	-9,8	-9,1	-7,8	18,7	25,3
Korkokate	15,8	12,4	7,5	4,0	1,8
Omavaraisuusaste, %	42,8	39,7	42,8	50,9	43,3
Osakekohtaiset tiedot					
Osakemäärä, milj. kpl ¹⁾	88,2	88,2	88,2	48,0	48,0
Tulos per osake, mk	1,66 ²⁾	1,73	1,33	1,29	0,68
Osinko per osake, mk	0,90 ³⁾	0,90	0,70	0,50	-
Osinko per tulos, %	54	52	53	39	-
Efekttiivinen osinkotuotto, %	3,0	2,9	3,7	2,3	-
Oma pääoma per osake, mk	19,70	18,80	17,70	19,20	17,80
P/E-luku	18	18	14	17	26
Tamron osake					
Keskikurssi, mk	32,90	25,96	20,67	22,67	14,46
Alin kurssi, mk	28,50	18,50	15,70	18,00	6,30
Ylin kurssi, mk	38,00	34,80	23,80	27,50	19,60
Kurssi 31. joulukuuta, mk	29,90	30,70	19,10	22,00	17,80
Pörssivaihto, milj. kpl	40,4	48,8	14,4	18,3	38,8
Pörssivaihto, %	46	55	25	38	81
Osakekannan markkina-arvo 31.12., Mmk	2 624	2 707	1 684	1 057	855
Muut tiedot					
Investoinnit, Mmk	71	153	73	102	30
osuutena liikevaihdesta, %	0,6	1,2	0,7	2,9	0,9
Henkilöstö keskimäärin	2249	2 122	2 098	1 362	1 178

1) keskimäärin, vuoden lopussa ja emissiokorjattuna

2) laimennusvaikutuksella, mk

3) hallituksen esitys

1,59

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

VOITTOPROSENTTI

Lasketaan jakamalla tulos rahoituserien jälkeen liikevaihdolla.

SIOJITETTU PÄÄOMA

Konsernin sijoitettu pääoma lasketaan vähentämällä taseen loppusummasta korottomat velat. Tulosyksiköissä luku lasketaan vähentämällä sijoitetusta pääomasta likvidit varat, korolliset sijoitukset ja rahoitussaamiset.

SIOJITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

Lasketaan jakamalla tulos rahoituserien jälkeen, johon lisätään korkokulut sekä muut rahoituskulut, kauden sijoitetun pääoman vuoden alun ja vuoden lopun keskiarvolla.

Tulosyksiköissä jaetaan liikevoitto yksikön sijoitetun pääoman keskiarvolla. Keskiarvo lasketaan kuukausikohtaisista luvuista.

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO

Lasketaan jakamalla tulos rahoituserien jälkeen, josta vähennetty tilikauden välittömät verot, kauden oman pääoman ja vähemmistöosuuden keskiarvolla.

VAPAA KASSAVIRTA

Katso Rahoituslaskelma.

NETTOVELAT

Lasketaan vähentämällä korollisista veloista likvidit varat.

VELKAANTUMISASTE (NET GEARING)

Lasketaan jakamalla nettovelat oman pääoman ja vähemmistöosuuden summalla.

KORKOKATE

Lasketaan jakamalla tulos rahoituserien jälkeen, johon lisätään korkokulut, korkokuluilla.

OMAVARAISUUSASTE

Lasketaan jakamalla oman pääoman ja vähemmistöosuuden summa taseen loppusummalla.

OSAKKEEN KESKIKURSSI

Lasketaan jakamalla osakkeen markkamääräinen pörssivaihto osakkeiden kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärällä.

PÖRSSIVAIHTO, %

Lasketaan jakamalla osakkeen kappalemääräinen pörssivaihto osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä.

OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVO

Lasketaan kertomalla osakkeiden kauden lopun lukumäärä kauden viimeisen päivän kurssilla.

TULOS/OSAKE

Lasketaan jakamalla tulos rahoituserien jälkeen, josta on vähennetty tilikauden verot ja vähemmistön osuus tuloksesta, osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä.

TULOS/OSAKE LAIMENNUSVAIKUTUKSELLE

Lasketaan lisäämällä tulokseen optioiden osakemäärän pääomavaikutus markkinakoron mukaan, vähentäen verovaikutus, ja osakemäärään optioiden vastaavan osakemäärä.

OSINKO/TULOS

Lasketaan jakamalla osinko/osake osakekohtaisella tuloksella.

EFEKTIIVINEN OSINKOTUOTTO

Lasketaan jakamalla osinko/osake vuoden lopun pörssikurssilla.

OMA PÄÄOMA/OSAKE

Lasketaan jakamalla oma pääoma osakkeiden lukumäärällä 31.12.

P/E-LUKU

Lasketaan jakamalla vuoden lopun pörssikurssi tuloksella osaketta kohden.

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

Lasketaan kuukausien lopun lukumääristä, oikaisutuna osa-aikaishenkilöstön lukumäärällä.

INVESTOINNIT

Sisältäen hankittujen yritysten kauppahinnat.

OSAKEANTIOIKAISUT

Viisivuotiskaudella osakkeiden lukumäärät ovat täysin vertailukelpoisia.

Tamro julkaisi 23 pörssitiedotetta vuonna 1997. Seuraavassa on tiivistelmä tärkeimmistä tiedotteista.

21.1.

Merita Oy:n konsernin omistusosuus Tamro Oyj:stä vähenee alle yhteen kymmenysosaan yhtiön äänimäärästä ja osakepääomasta osakekaupan johdosta. Merita-konsernin osakeomistus jakaantuu seuraavasti: Merita Pankki Oy 5,86 % äänimäärästä ja osakkeista eli 5 164 500 kpl, Partita Oy 3,67 % eli 3 234 700 kpl sekä Merita Henkivakuutus Oy 0,02 % eli 15 000 kpl. Merita-konsernin omistusosuus äänimäärästä ja osakkeista on kaupan jälkeen yhteensä 9,54 % eli 8 414 200 osaketta.

21.2.

Tilinpäätöksen ennakkotiedot: Konsernin liikevaihto 1996 kasvoi 23 % eli 13 220 (10 736) miljoonaan markkaan. Liikevoitto nousi 242 (181) miljoonaan markkaan. Tulos rahoituserien jälkeen oli 224 (155) milj. mk. Liikevaihdon kasvuun vaikuttivat merkittävästi Ruotsin kruunun vahvistuminen Suomen markkaan nähden sekä lääkkeiden ostoryntäys Ruotsissa loppuvuodesta. Ostoryntäys oli seuraus vuoden 1997 alussa voimaan tulleesta uudesta lääkekorvauskäytännöstä, jonka mukaan potilaan omavastuuosuus kasvaa.

Ennakkotiedotteen luvut eivät perustu yhtiön hallituksen hyväksymään tilinpäätökseen eikä niitä ole tilintarkastettu.

11.3.

Tilinpäätöstiedote: Konsernin liikevaihto 1996 kasvoi 23 % eli 13 220 (10 736) miljoonaan markkaan. Liikevoitto nousi 242 (181) miljoonaan markkaan. Tulos rahoituserien jälkeen oli 224 (155) milj. mk. Tulos osaketta kohti kasvoi 30 % ja oli 1,73 markkaa. Hallituksen osinkoesitys on 0,90 markkaa/osake.

Toiminta painottui konserniin vuonna 1995 liitetyn ADA AB:n ja Tamron toimintojen yhdistämiseen. Päällimmäisinä olivat uuden konsernin organisaation ja yhteisen toimintatavan sisäänajo. Keskeiset hankkeet olivat pohjoismaisen jakelukonseptin ja yhteisten tietojärjestelmien kehittäminen, Norjan toiminnan tehostaminen sekä sairaala- ja laboratorioryhmän ja Kolmi-ryhmän maantieteellinen laajentaminen.

Hallitus vahvisti pitkän ajan taloudelliset tavoitteet konsernille. Niiden mukaan osakekohtaisen tuloksen tulee nousta keskimäärin 15 % vuosittain sekä oman pääoman tuottoasteen ylittää viidellä prosenttisyksiköllä riskittömän pitkäaikaisen markkamääräisen sijoituksen korko.

Konsernin toiminnan painopisteet 1997 ovat pohjoismaisen jakelukonseptin sekä yhteisten tietojärjestelmien edelleen kehittäminen, tehtyjen yrityshankintojen tulosten varmentaminen ja Norjan lääkejakeleluun toiminnan tehostus. Sairaala- ja laboratorioryhmän toiminnan edelleen laajentamista sekä jakelutoiminnan laajentamismahdollisuuksia Tanskaan kartoitetaan. Vuoden 1997 liikevaihdon ja tuloksen rahoituserien jälkeen ennustetaan olevan jotakuinkin edellisvuotisella tasolla, mikäli Ruotsin kruunu säilyy vuoden alun tasolla.

8.4.

Oy Tamro Ab:n hallitus esittää 23.4.1997 kokoontuvalle yhtiökokoukselle koko henkilöstölle suunnattavaa 5,0 milj. markan optiolainaa sekä yhtiön muuttamista yhtiömuodoltaan julkiseksi yhtiöksi uuden osakeyhtiölain mukaisesti. Optiolaina tarjotaan koko Tamro-konsernin henkilöstön ja Oy Tamro Ab:n hallitukseen kuuluvien henkilöiden merkittäväksi ja se on tarkoitettu henkilöstön kannustusjärjestelmän osaksi.

24.4.

Oy Tamro Ab:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 23.4.1997, jolloin vahvistettiin vuoden 1996 tilinpäätös. Yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallintoneuvostolle, hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti vapaan oman pääoman käyttämisestä hallituksen ehdottamalla tavalla; osinkoa jaetaan 0,90 mk osakkeelta eli 52 % osakekohtaisesta tuloksesta. Yhtiökokous hyväksyi myös hallituksen esityksen optiolainan ottamisesta ja yhtiön muuttamisesta yhtiömuodoltaan julkiseksi yhtiöksi.

Hallituksen jäsenten lukumäärä nostettiin kuuteen. Puheenjohtajana toimineen pääjohtaja Jouko K. Leskisen (Sampo-ryhmä) pyydettyä muiden tehtävien vuoksi eroa hallituksesta uudeksi puheenjohtajaksi valittiin vuorineuvos Erkki J. Toivanen, ekonomi Lars-Steffen Kullin tilalle jäseneksi valittiin toimitusjohtaja Arne Björnberg ja muina uusina jäseninä hallitukseen valittiin toimitusjohtaja Juha Toivola sekä varatoimitusjohtaja Matti Niemi. VTM Mikael von Frenckell ja johtaja Dag Johannesson valittiin uudelleen.

21.5.

Lääkeyritys Novartis ja Tamro solmivat Ruotsissa jakelusopimuksen, jonka mukaan Novartis antaa kaikkien lääkkeidensä jakelun Ruotsissa Tamron omistamalle ADA AB:lle. Novartis on jo aiemmin tehnyt sopimuksen Tamron kanssa Suomessa. Maailman toiseksi suurimman lääketehaan ja Pohjois-Euroopan suurimman lääkejakeleluun sopimus vahvistaa Tamron luoman pohjoismaisen jakelukonseptin hyötyjen realisointia.

6.6.

Tamro-konsernin henkilöstölle suunnatun optiolainan merkintä on hyväksytty enimmäismäärään 5 000 000 mk saakka. Konsernin henkilöstö ja hallituksen jäsenet merkitsivät optiolainaa 4,2 milj. mk ja tytäryhtiöt 0,8 milj. mk. Tamro Oyj:n osakepääoma voi näiden merkintöjen perusteella nousta enintään 50 miljoonalla markalla. Optiolaina on osa Tamro-konsernin henkilöstön kannustusjärjestelmää.

6.6.

Osavuositarkastus tammi-huhtikuu 1997: Konsernin tulos rahoituserien jälkeen nousi 79 (75) miljoonaan markkaan. Liikevoitto oli 77 (79) milj. mk ja liikevaihto 4 052 (4 097) milj. mk. Konsernin johtoryhmä tarkisti vision ja hallitus hyväksyi optiolainapolitiikan osana henkilöstön kannustusjärjestelmää. Novartis ja Tamro sopivat Ruotsissa jakelusopimuksen, joka vahvistaa Tamron luoman pohjoismaisen jakelukonseptin hyötyjen realisointia. Yhteisiä kehityshankkeita olivat mm. avainhenkilöiden kehitysohjelma, tietohallintoprojekti sekä visuaalisen identiteetin kehittämisohjelma.

17.7.

Tamro-konserni neuvottelee amerikkalaisen ohjelmistotoimittaja J.D. Edwardsin kanssa lääkejakeluryhmälle sekä sairaala- ja laboratoriorohjelmalle yhteisen tietojärjestelmän hankinnasta ja käyttöönotosta. Lopullinen sopimus allekirjoitetaan syyskuun lopulla 1997. Tamro ja IBM ovat allekirjoittaneet aiesopimuksen, jonka mukaan IBM toimii kokonaisvastuullisena kumppanina järjestelmän käyttöönotossa.

1.9.

Tamron varsinaisen yhtiökokouksen tekemän päätöksen mukaan Oy Tamro Ab muuttuu julkiseksi osakeyhtiöksi ja sen nimi on 1.9.1997 tapahtuvasta kauppakisterimerkinnästä alkaen Tamro Oyj, ruotsiksi Tamro Abp ja englanniksi edelleen Tamro Corporation.

16.9.

Tamro-konserni laajentaa toimintaansa Venäjällä avaamalla aluejakelukeskuksen Karjalan tasavallan pääkaupunkiin Petroskoihin. Investointi kohottaa paikallista palvelutasoa ja sitä myötä yrityksen liikevaihtoa ja markkinaosuutta.

19.9.

Tamro-konserni on allekirjoittanut sopimuksen amerikkalaisen ohjelmistotoimittaja J.D. Edwardsin kanssa uuden tietojärjestelmän toimittamisesta. Konsernin lääkejakeluryhmä sekä sairaala- ja laboratoriorohjelmä hankkivat tietojärjestelmän

yhteisesti. Järjestelmä otetaan käyttöön asteittain 1998-1999.

1.10.

Osavuositarkastus tammi-elokuu 1997: Konsernin tulos rahoituserien jälkeen oli 143 (143) milj. mk ja liikevoitto 145 (157) milj. mk. Konsernin liikevaihto katsauskaudella oli 8 136 (8 192) milj. mk ja se laski edellisvuotisesta 1 %. Liikevaihdon laskuun vaikutti voimakkaasti Ruotsin lääkemarkkinatilanne. Konsernin toimintamaiden taloudellisessa kehityksessä ja valuuttakursseissa ei ainakaan toistaiseksi ole tapahtunut sellaisia olennaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat hallituksen aiempaan arvioon vuoden 1997 liikevaihdosta ja tuloksesta rahoituserien jälkeen.

29.10.

Ruotsalainen Nordic Capital AB perustaa yhdessä Tamro Oyj:n kanssa yhtiön, joka ostaa SCA Mölnlyckeltä tämän leikkaustekstiileihin ja haavanhoidotuotteisiin erikoistuneen Mölnlycke Clinical -divisioonan sekä Tamrolta samalla tuotealueella toimivan Kolmi-ryhmän. Uudesta yhtiöstä Nordic Capital omistaa 70 % ja Tamro 30 %. Uuden yhtiön nimeksi tulee Mölnlycke ja sen kotipaikaksi Göteborg. Lopulliset kaupat edellyttävät EU-viranomaisten hyväksyntää.

5.11.

Tamro-konserni yhtenäistää yhtiörakennettaan Pohjoismaiden ja Baltian alueella. Konserni saa perusliiketoimintaa näkyvästi tukevan yhtenäisen rakenteen, jonka tärkeimmät tekijät ovat uusi yhteinen yritysille ja sama nimi: Tamro. Pääasiassa kotimaassa toimivat Printel ja Karttakeskus jatkavat nykyisillä nimillään ja ilmeillään; Kolmi-ryhmä on puolestaan juuri myyty.

29.12.

Tamro ja IBM allekirjoittivat yhteistyösopimuksen, jonka perusteella Tamron ATK-toiminnot ulkoistetaan IBM:lle Suomessa ja Ruotsissa. Järjestely turvaa toteutuessaan nykyisten järjestelmien ylläpidon ja varmistaa tarvittavat resurssit uutta järjestelmää käyttöön otettaessa. Sopimus kattaa lisäksi vuoden 2000 ja EMU:n asettamat muutostarpeet Tamron tietojärjestelmille.

Tamro *Distribution*

Asiakkaamme ja liikekumppanimme tarvitsevat korkealaatuisia ja tehokkaita jakelu- ja tukkukauppapalveluja tyydyttääkseen terveydenhuollon tuotteiden kysynnän. Tamro Distribution vastaa näiden palvelujen tarpeeseen Pohjoismaissa, Baltian maissa ja Luoteis-Venäjällä. Palvelumme kattaa kaiken materiaali- ja informaatiovirran lähtien valmistajien tuotannosta koko toiminta-alueemme asiakkaille asti.

MARKKINAT KASVOIVAT HILLITYSTI

Terveydenhuollon tuotteiden kysyntä Pohjolan ja Baltian alueella kasvaa jatkuvasti. Kasvu johtuu väestön ikärakenteen muutoksesta, kansantalouksien myönteisestä kehityksestä ja ihmisten omista tarpeista terveytensä hoitamisessa. Markkinoiden kasvua hillitsevät terveydenhuollon rahoittajien rajalliset taloudelliset resurssit. Kaikissa maissa on suunniteltu ja toteutettu erilaisia toimenpiteitä, joilla terveydenhuollon kustannusten kasvua voitaisiin rajoittaa.

Markkinoiden hintaherkkyyttä kuvaa hyvin Ruotsissa vuoden 1996 lopun ostoryntäys. Muutokset potilaiden maksamissa omavastuuosuuksissa ja lääkkeiden korvattavuudessa vaikutti markkinoihin koko vuoden 1997. Suomessa ja Norjassa muutokset ovat olleet hallitumpia ja markkinat ovat siten kasvaneet odotetusti. Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän lääkemarkkinat jatkoivat 20-25 prosentin kasvuaan. Poikkeuksena oli Liettua, jossa uuden lääkekorvausjärjestelmän käyttöönotto pysäytti markkinat vuoden 1996 tasolle.

Lääkemarkkinat olivat Tamron toiminta-alueella 21 miljardia markkaa ja kasvu 1 %. Tamron markkinaosuus alueella oli 46 %.

UUTTA PALVELULOGISTIIKAA RAKENNETAAN

Tamron palveluratkaisu liikekumppaneille on Tamro Nordic Concept, joka jakautuu kahteen osaan. Tamro Distribution rakentaa yhtenäisen palvelulogiikan terveydenhuollon tuotteille ja tarjoaa liikekumppaneilleen jakelupalvelut, jotka kattavat Pohjoismaat, Baltian maat ja Luoteis-Venäjän.

Tamro Medical ja Tamro Lab tarjoavat terveydenhoito- ja laboratoriotuotteiden valmistajille tämän lisäksi koko alueen kattavan markkinointipalvelun.

Monet lääketehaat haluavat keskustella pohjoismaisella tasolla, miten tuotannosta asiakkaalle ja potilaalle saakka jatkuvaa lääkelogiikkaketjua voitaisiin kehittää yhdessä. Tamrolla on käynnissä liike-

kumppaneiden kanssa useita strategisia logistiikka-projekteja, joiden avulla Tamro Nordic Concept realisoituu tulevina vuosina. Tällainen yhteistoiminta käynnistettiin Ruotsissa Novartiksen kanssa, joka on liikekumppanimme koko toiminta-alueellamme.

Yhtenäinen tietohallintajärjestelmä on keskeinen tekijä Tamro Nordic Conceptin laajamittaisessa käynnistyksessä. Vuoden 1996 lopulla tehtiin Tamrossa strateginen päätös hankkia uusi tietohallintajärjestelmä mahdollisimman valmiina ohjelmistopakettina. Tämä päätös käynnisti Nordic BASE-projektin, josta on enemmän tietoa sivulla 9.

UUONEN 1998 NÄKYMÄT

Terveydenhuollon kustannusten nousun hillitseminen on edelleen yksi markkinoihin voimakkaasti vaikuttavista tekijöistä. Kaikissa Pohjoismaissa on käynnissä hankkeita, joiden tavoitteena on säilyttää tai pienentää sairaanhoidon ja lääkehuollon nykyinen kustannustaso. Lääkkeiden jakeluketjussa toimivien tehokkuutta ja kaupan marginaaleja tarkastellaan entistä tiukemmin.

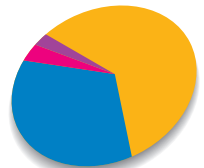
Tamron aloittama lääketukkukaupan rakenneuutos jatkuu Tamron toiminta-alueella. Lääketehtaiden fuusiot vaikuttavat myös lääkkeiden jakeluun.

LÄÄKEMARKKINAT TAMRON TOIMINTA-ALUEELLA 21 miljardia mk

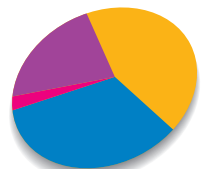
* Tamron markkinaosuus kussakin maassa

MYYNIN JAKAUMA ALUEITTAIN

* Tamron markkinaosuus kussakin maassa

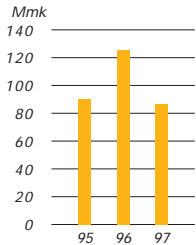
HENKILÖSTÖN JAKAUMA ALUEITTAIN

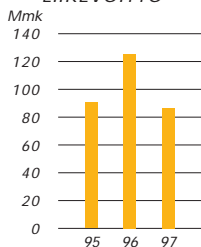
* Tamron markkinaosuus kussakin maassa

LIKEVAIHTO

LIKEVOITTO

MARKKINAT JA MYYNTI LASKIVAT

Ruotsin kokonaislääkemarkkinat laskivat 10 % ja myynti tukkuhinnoin laskettuna väheni 14,2 (15,8) miljardiin Ruotsin kruunuun (9,7 miljardiin markkaan).

Tamro Distribution -yksikön lääkemyynti laski 14 % ja oli 8,3 (9,8) miljardia Ruotsin kruunua (5,6 miljardia mk). Lääkemyynnin markkinaosuus Ruotsissa oli 58 % (61 %). Markkinaosuuden lasku johtui ensisijaisesti siitä, että joidenkin Tamro Distribution -yksikön liikekumppaneiden myynnin kehitys oli pienempi kuin yleinen markkinakasvu. Tämä koski erityisesti Losecin myyntiä, jonka rinnakkaistuonti vaikutti Tamron myyntiin negatiivisesti. Vuoden 1996 ostoryntäys vaikutti kertomusvuoden myyntiin negatiivisesti n. 650 miljoonalla kruunulla.

MERKITTÄVÄT JAKELUSOPIMUKSET TASAPAINOTTAVAT VOLYYMIIN LASKUA

Tamro Distribution teki vuoden aikana kaksi suurta jakelusopimusta. Toinen allekirjoitettiin lääketehdas Novartiksen kanssa ja toinen Becton Dickinsonin kanssa, joka on suuri sairaanhoitotarvikkeiden toimittaja Ruotsissa. Novartis on lisäksi merkittävä Tamro Nordic Concept -kumppani, koska Tamro jakelee Novartiksen tuotteita koko toiminta-alueella. Vuoden lopussa myös Tamro Distribution aloitti rinnakkaistuontilääkkeiden jakelun.

Yksikön kokonaisliikevaihto oli 11,1 (12,7) miljardia Ruotsin kruunua (7,6 miljardia mk). Vuosi 1997 oli ensimmäinen vuosikymmeniin jolloin volyyymi laski. Kokonaisliikevaihdon lasku johtui vähentyneestä lääkemyynnistä. Liikevaihdosta 90 % oli apteekkimyyntiä, 7 % kotijakelua ja 3 % sairaalatarvikkejakelua.

Yksikön liikevoitto oli 127 (184) miljoonaa Ruotsin kruunua (86,5 milj. mk). Liikevoitto laski ennen kaikkea volyymin putoamisen vuoksi, mutta myös lisääntyneestä kilpailusta aiheutunut marginaalipaine vaikutti siihen. Sijoitetun pääoman tuotto laski 17 (25) prosenttiin ja syynä oli myynnin lasku edellisvuotiseen verrattuna. Investoinnit olivat kokonaisuudessaan 9 miljoonaa kruunua (6 milj. mk). Enimmäisosa investoinneista muodostui tuotantolaitteistoista ja niihin kuuluvista ATK-pohjaisista ohjauslaitteista.

Henkilöstön määrä vuoden 1997 aikana oli keskimäärin 537 henkilöä, mikä oli 57 henkilöä vähemmän kuin 1996. Henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 579 (617) henkilöä.

Sairaalatarvikkeiden tavarantoimittajien varasto-, kuljetus- ja jakelupalvelut lisäsivät myyntiään 5 prosentilla 373 miljoonaan kruunuun (256 miljoonaan markkaan).

Rakennemuutokset 1.1.1997 vaikuttivat kotijakeluun eli inkontinenssituotteiden toimituksiin kuluttajille, koska vastuu maksuttomista inkontinenssituotteista siirtyi valtiolta maakunnille (landsting) ja kunnille. Tästä huolimatta onnistui Tamro Distribution säilyttämään yli 90 % volyyymistä vuoden 1997 aikana.

Luontaistuotejakelu lisäsi liikevaihtoaan. Luontaistuotejakelun markkinaosuus on n. 27 %.

Konsernin uuteen profiloitumiseen liittyvä nimenmuutos tehtiin ja ADA AB rekisteröitiin Tamro Distribution AB:nä marraskuussa.

UUEN 1998 NÄKYMÄT

Lääkekulujen korvausta koskevat muutokset vaimentavat kysyntää myös vuoden 1998 aikana. Verrattuna vuoteen 1997 volyymin odotetaan kuitenkin kasvavan. Vuoden 1998 alussa ilmestyi myös Lars Jedingin selvitys ja ehdotus siitä, miltä lääkejake- lujen ja Apoteket AB:n (entinen Apoteksbolaget AB) tulevaisuus näyttää. Selvityksen seuraukset eivät vaikuta toimintaan vuoden 1998 aikana.

Logistiikkarakenteen muutos- ja kustannustehokkuusohjelma jatkuu ja johtaa edelleen kustannusvähennyksiin vuoden 1998 aikana.

Nämä parannukset vähentävät toiminnan kustannuksia ja niiden vaikutukset näkyvät pääasiassa vuoden 1999 aikana.

	1997	1996	1995
Liikevaihdo (Mmk)	7563	8686	6834
Liikevoitto (Mmk)	86	126	91
Liikevoitto (%)	1,1	1,4	1,3
Osuus konsernin liikevaihdosta (%)	58,7	65,7	63,7
Investoinnit (Mmk)	6	12	23
Henkilöstö 31.12.	579	617	588

Tamro Distribution Suomessa

MARKKINAOSUUS KASVOI

Lääkkeiden tukkuhintainen myynti Suomessa oli 5,5 miljardia markkaa. Lääkemääräysten kokonaismäärä oli 33 miljoonaa kappaletta ja kasvu 2,3 %. Lääkemarkkinoiden tukkuhintainen kasvu oli 7 %. Lääkemarkkinoiden kasvusta uusista tuotteista aiheutui 2,7 %, hinnankorotuksista 0,5 % ja määrän kasvusta 4 %.

Tamron lääkemyynnin kasvu oli 9,7 %. Markkinaosuus kasvoi 64 prosenttiin edellisvuoden 62 prosentista. Myönteisesti kehitykseen vaikuttanut edellisen vuoden tapaan Tamron jakelussa olevien lääketehaiden myynnin hyvä kasvu.

YHTEISTYÖSSÄ PAREMPAAN PALVELURATKAISUUN

Suomen liiketoimintayksikkö oli vuoden aikana Tamro Nordic Concept -strategian mukaisesti käynnistämässä liikekumppaneiden kanssa useita laajamittaisia projekteja pitkäaikaisen yhteistyön kehittämiseksi. Yhteistyöprojektien päätavoitteena on kehittää palvelulogististiikka ja toimintaa ohjaavat informaatiojärjestelmät vastaamaan liikekumppaneiden ja asiakkaiden tarpeita.

Keväällä tehtiin asiakkaiden ja liikekumppaneiden tyytyväisyystutkimus. Kattavista tutkimuksista saatua palautetta hyödynnetään sekä jakeluratkaisuja että informaatiojärjestelmiä kehitettäessä.

Tamron tänä vuonna käynnistyneen mittavan tietojärjestelmäprojektin, Nordic BASEn, ensisijaisena tarkoituksena on myös parantaa asiakkaiden ja yhteistyökumppaneiden palvelua. Järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 1999 alussa, joten vuoden 2000 ja EMU:n mukanaan tuomat vaatimukset on myös huomioitu järjestelmäratkaisussa, ks. sivu 9.

KANNATTAVUUS PARANI

Suomen lääkejakelelun myynti oli 3,7 (3,4) miljardia markkaa. Kustannukset pienenevät, mutta hintakilpailu kiristyi. Yksikön liikevoitto oli 75 (70) milj. mk, joka on edellisvuotista parempi. Tehostuneen pääomaerien hallinnan vuoksi yksikön kannattavuus parani merkittävästi. Sijoitetun pääoman tuotto oli 19 %, kun vastaava luku vuonna 1996 oli 15 %. Investoinnit olivat 6 milj. mk ja kohdistuivat pääsääntöisesti jakelukeskusten koneisiin ja laitteisiin. Henkilökunnan lukumäärä vuoden lopussa oli 444 (447).

UUDEEN 1998 NÄKYMÄT

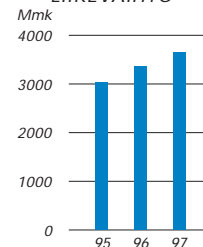
Lääkemarkkinat kehittyvät jonkin verran hitaammin kuin viime vuosina. Väestön keski-ikä jatkuvasti kohotessa lääkkeiden käyttövolyyymi kasvaa edelleen. Uusia kalliimpia tuotteita tulee markkinoille edellisten vuosien tapaan. Monien lääkekustannusryhmän esitysten toteutuminen leikannee lääkekustannuksia kuitenkin tulevaisuudessa.

Velvoitevarastointiasetuksen piiriin kuuluvien tuotteiden hinnat alenivat, lääkkeiden arvonlisävero laskettiin vuoden alusta 8 prosenttiin ja uusi lääketaksa astuu voimaan 1.4. Hintoihin kohdistuvien muutosten vaikutus Tamron kannattavuuteen on kuitenkin melko pieni.

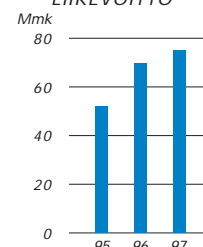
Vuoden 1998 liiketoiminnan painopistealueita ovat raportoinnin ja kumppanuuden kehittäminen, tehokkaan jakeluprosessin varmistaminen, Tamro Nordic Conceptin kehittäminen yhteistyössä Tamron muiden yksiköiden kanssa, Nordic BASE-tietojärjestelmäprojektin saattaminen toteutusvaiheeseen sekä uusien henkilöstöhallintojärjestelmien kehittäminen ja käyttöönotto.

Yksikön myynnin kasvun odotetaan hieman hidastuvan, mikä johtuu muutaman jakelusopimuksen päättymisestä vuoden 1997 lopussa. Yksikön markkamääräisen kokonaiskannattavuuden uskotaan säilyvän edellisen vuoden hyvällä tasolla.

LIKEVAIHTO

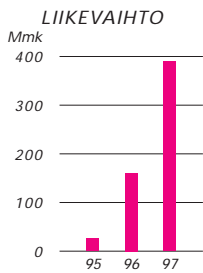

LIKEVOITTO

	1997	1996	1995
Liikevaihto (Mmk)	3652	3354	3023
Liikevoitto (Mmk)	75	70	52
Liikevoitto (%)	2,1	2,1	1,7
Osuus konsernin liikevaihdosta (%)	28,3	25,4	28,2
Investoinnit (Mmk)	6	6	6
Henkilöstö 31.12.	444	447	435

Tamro Distribution Norjassa

MARKKINAOSUUS KASVOI

Norjan lääkemarkkinat kasvoivat 9 %, pääasiassa volyymin ja uusien, kalliiden tuotteiden vuoksi. Kokonaismarkkinoiden arvo oli 5,5 miljardia Norjan kruunua. Norjan lääkejälumarkkinat perustuvat monikanavajärjestelmään.

Tamron markkinaosuus kasvoi tasaisesti koko vuoden ajan. Vuoden alussa osuus oli 3,9 % ja joulukuussa 8,4 %. Kasvuun vaikuttivat koko yksikön voimakas panostus markkinointiin ja asiakaspalveluun, samoin kuin parannukset logistiikassa ja tietotekniikassa.

Norjan lääkemarkkinat ovat käymistilassa ja niiden vapautumisesta keskustellaan laajasti. Stortingetin nimittämä komitea julkaisi katsausvuonna arvionsa Norjan terveydenhuoltopalveluiden kysynnästä ja lääkemarkkinoista. Stortinget saa arvion käsiteltä vuonna 1998 aikana, minkä jälkeen nähdään sen vaikutus Norjan lääkejälumarkkinoihin ja apteekkien omistukseen tulevaisuudessa. Tämän lisäksi lisääntynyt rinnakkaistuonti vaikutti voimakkaasti lääkemarkkinoihin. Stortinget pyrkii syksyyn mennessä selvittämään valtion omistaman NMD:n tulevaisuutta eli sen myymistä osittain tai kokonaan. Julkisten laitosten lääkehankintaorganisaation toiminta alentaa asiakkaiden lääkekustannuksia ja johtaa pysyviin sopimuksiin. Tamrolla on sopimus Oslon lääkehankintaorganisaation kanssa vuoteen 1999 asti.

PALVELUJA KEHITETTIIN

Tamro Distribution painotti katsausvuonna asiakaskeskeisyyttä ja -tyytyväisyyttä. Tämä on näkynyt lisääntyneenä markkinaosuutena ja asiakas-tyytyväisyytenä (markkinatutkimus, syksy 1997). Tamro Nordic Conceptia kehitetään jatkuvasti kilpailukykyyn parantamiseksi. Asiakkaiden liiketoimintaa tukevaa palvelua on lisätty ja varaston toimintaa on parannettu.

ADA AS muutti marraskuussa nimensä ja rekisteröitiin Tamro Distribution AS:nä.

LIIKETULOS VIELÄ TAPPIOLLINEN

Tamro Distribution -yksikön liikevaihto kasvoi vuonna 1997 ja oli 530 (226) miljoonaa Norjan kruunua (389 milj. mk), josta 389 (134) miljoonaa Norjan kruunua (286 milj. mk) muodostui lääkeymyynnistä. Liiketappio oli 12 (30) miljoonaa Norjan kruunua (9 milj. mk), joka oli merkittävästi odotettua pienempi myynnin kasvun ja paremman kannattavuuden vuoksi. Sijoitetun pääoman tuotto oli negatiivinen. Investoinnit olivat 2 miljoonaa

Norjan kruunua (1 milj. mk). Henkilöstömäärä kasvoi vuoden alun 24:stä 27:ään vuoden lopussa.

UUDEEN 1998 NÄKYMÄT

Norjan kokonaislääkemarkkinoiden odotetaan kasvavan noin 5 % vuonna 1998. Vaatimaton kasvu johtuu pääasiassa lainsäädännöstä ja markkinoiden rakenteellisista muutoksista, jotka johtavat tulevaisuudessa lääkkeiden laajaan hintakilpailuun.

Markkinaosuuden ja myynnin odotetaan kasvavan hitaammin kuin kertomusvuonna. Jotta yksikkö pystyy edelleen kasvamaan ja laajentumaan sekä säilyttämään kilpailukykyiset ja laadukkaat palvelunsa, se panostaa myös vuonna 1998 merkittäviin investointeihin. Vuodelle 1998 on odotettavissa vähäistä liiketappiota.

Asiakassuuntautuneisuuden lisäksi vuoden 1998 keskeisiä painopistealueita ovat Tamro-konsernin yhteisen tietojärjestelmän käyttöönotto sekä varastotoimintojen kehittäminen.

	1997	1996	1995
Liikevaihto (Mmk)	389	161	26
Liikevoitto (Mmk)	-9	-22	-9
Liikevoitto (%)	-2,3	-13,4	-36,8
Osuus konsernin liikevaihdosta (%)	3,0	1,2	0,2
Investoinnit (Mmk)	1	1	4
Henkilöstö 31.12.	27	24	20

Tamro Distribution Baltiassa ja Luoteis-Venäjällä

KOKONAISMARKKINAT JATKOIVAT KASVUAAN

Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän terveydenhuollon tuotteiden markkinat kasvoivat edellisestä vuodesta 20–25 % ja olivat yli 2 miljardia markkaa. Arviosta Luoteis-Venäjän osuus oli vajaat 50 %. Lääkkeiden osuus kokonaismarkkinoista on arviolta 85 %. Kulutus henkeä kohden vaihteli Latvian 33 US dollarista Luoteis-Venäjän noin 13 US dollariin. Latvian markkinat on aiemmin arvioitu liian pieniksi, mutta kasvu oli silti 30 prosentin luokkaa. Viron ja Luoteis-Venäjän markkinat kasvoivat molemmat suunnilleen 20 – 25 %. Liettuan markkinat kehittyivät vuonna 1997 huomasti ja kasvua ei tullut juuri lainkaan. Tämä johtui uuden lääkekorvausrahaston käyttöönotosta elokuun alussa. Se supisti voimaan tultuaan markkinat puoleen entisestään. Uusi rahasto toimi kuitenkin tehokkaammin kuin entinen, mikä sai aikaan markkinoiden nopean elpymisen.

Tamron markkinaosuus kasvoi nopeimmin Virossa ja oli vuoden lopussa jo noin kolmannes markkinoista. Virossa Tamro on selvä markkinajohtaja. Oman toiminnan lisäksi nopeata markkinaosuuden kasvua edesauttoivat yhden pääkilpailijan taloudelliset vaikeudet vuoden aikana. Latviassa Tamro säilytti asemansa markkinajohtajana. Tamron osuus Latvian markkinoista oli noin 15 % ja Liettuan markkinoista noin 10 %. Liettuan osuuden kasvattamista hidasti mainittu korvaussysteemin muutos. Luoteis-Venäjällä Tamron markkinaosuus kehittyi suotuisasti ja oli noin 12 %.

ASIAKASPALVELUA KEHITETTIIN JA INVESTOINTEJA LISÄTTIIN

Keväällä 1997 Tamro teetti laajamittaisen markkinatutkimuksen, jonka tuloksia on käytetty toiminnan kehittämiseen asiakkaan eduksi. Päämiehille luotiin uusia lisäpalveluita, kuten etiketointipalvelu, joka myös seurannan osalta täyttää alan vaatimukset.

Petroskoihin, Karjalan Tasavaltaan avattiin kesäkuussa ja Arkangeliin aivan vuoden vaihteessa uudet jakelupisteet. Petroskoin kuukausimyynti yli nelinkertaistui vuoden loppuun mennessä alueen aiempaan myyntiin verrattuna. Vuoden 1997 suurin investointi tehtiin Riassa ja kohdistui maa-alueen ostoon ja toimintakeskukseen, jonka kaikki varasto- ja toimintakeskukseen, jonka kaikki varasto- ja toiminnat siirrettiin samaan tasoon tehokkaan logistiikan aikaansaamiseksi. Saneerattuun varastotilaan sijoitetaan myös Tamron uusi palvelu: Baltic Central Logistics (BCL). BCL on osa Tamro Nordic Conceptia ja merkitsee Tamron kumppaneiden kaik-

kien logististen toimintojen keskittämistä yhteen paikkaan Baltian maiden osalta. BCL on valmis alkukeväästä 1998.

Kaikki Baltian yhtiöt muuttivat nimensä Tamroksi. Vuoden lopussa rekisteröitiin Virossa Tamro Eesti AS ja Latviassa Tamro SIA. UAB Tamro rekisteröitiin Liettussa vuoden 1998 alussa.

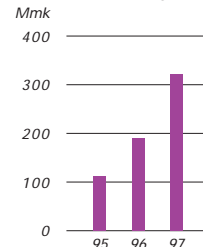
TULOS KÄÄNTYI SELVÄSTI VOITOLLISEKSI

Yksikön kokonaismyynti oli 321 (190) milj. mk, jossa oli markkamääräistä kasvua lähes 70 %. Eniten myyntiään paikallisessa valuutassa mitaten kasvattivat Venäjä, yli 80 %, ja Liettua, yli 60 %. Viro ja Latvia kasvoivat yli 50 %. Viron myynti oli 78 milj. mk, Latvian 81 milj. mk, Liettuan 49 milj. mk ja Luoteis-Venäjän 113 milj. mk. Kaikissa maissa liikevoitto oli positiivinen. Eniten tulostaan paransi Latvia. Koko yksikön liikevoitto oli 4 (-4) milj. mk, jossa oli parannusta edellisvuotiseen n. 8 milj. mk. Yksikön sijoitetun pääoman tuotto oli 14 (neg.) %. Tamron kokonaisinvestoinnit alueelle olivat 12 milj. mk. Yksikön henkilöstömäärä oli vuoden lopussa yhteensä 285 (264).

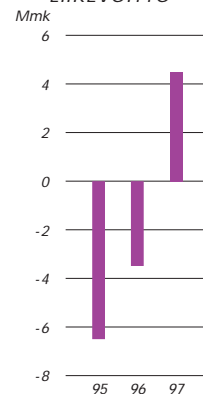
VUODEN 1998 NÄKYMÄT

Markkinakasvun oletetaan vuonna 1998 olevan keskimäärin noin 20 %. Suurimpia epävarmuustekijöitä ovat Liettuan uuden korvausjärjestelmän toimivuus ja Venäjän tavanomaisten lainsäädännöllisten ongelmien lisäksi tuontitullin nosto nykyisestä 10 prosentista 20-30 prosenttiin, mikä toteutuessaan hidastaisi markkinoiden kasvua. Liettuan markkinat näyttäisivät kuitenkin päätyvän takaisin kasvu-uralle loppuvuoden 1997 kehityksen perusteella. Tamron kasvun on suunniteltu olevan noin kaksi kertaa markkinoiden kasvua suurempi. Kasvun myötä myös tuloskehityksen ennakoidaan olevan suotuisa.

LIIKEVAIHTO

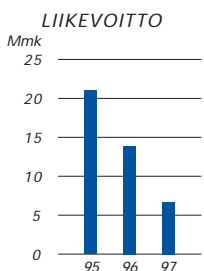
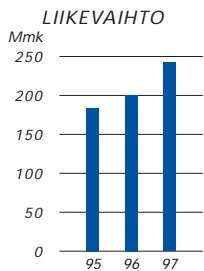

LIIKEVOITTO

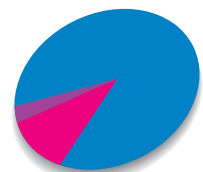

	1997	1996	1995
Liikevaihto (Mmk)	321	190	112
Liikevoitto (Mmk)	4	-4	-6
Liikevoitto (%)	1,4	-1,8	-5,8
Osuus konsernin liikevaihdosta (%)	2,5	1,4	1,0
Investoinnit (Mmk)	12	10	6
Henkilöstö 31.12.	285	264	233

Tamro Medical

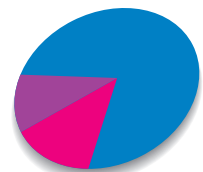

MYYNIN JAKAUMA

■ Suomi
■ Muut pohjoismaat
■ Baltia ja Luoteis-Venäjä

HENKILÖSTÖN JAKAUMA

■ Suomi
■ Muut pohjoismaat
■ Baltia ja Luoteis-Venäjä

Tamro Medical myy, markkinoi ja tuo maahan laajaa tuotevalikoimaa perushoidon tarvikkeista erikoishoidon laitekokonaisuuksiin terveydenhoidon asiakkaille Pohjoismaissa, Baltiassa ja Luoteis-Venäjällä. Tamro Medicalin tavoitteena on olla johdava markkinoija ja myyjä alueellaan.

Tamro Medicalin toiminta-alueen kokonaismarkkinoiden arvioidaan olevan yli 7 miljardia markkaa. Markkinat kasvoivat Suomessa 5 %, muissa pohjoismaissa 0-5 % ja Baltian ja Luoteis-Venäjän alueella keskimäärin 20 %.

Tamro Medical kasvatti markkinaosuuttaan ja solmi useita uusia yhteistyösopimuksia, jotka mahdollistavat myynnin kasvun myös muissa pohjoismaissa.

TOIMINTAA POHJOISMAISSA KÄYNNISTETTIIN

Suomessa myynti kehittyi suunnitelmien mukaisesti perustarvikkeiden ja -laitteiden, anestesia- ja kuvantamistuotteiden osalta.

Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa voimavarat yhdistettiin Kolmin markkinointiorganisaation kanssa. Uudella pohjoismaisella Tamro Medicalilla on pitkän aikavälin tavoitteena saavuttaa markkinajohtajuus terveydenhuollon tarvike- ja laitetuottajana. Konsernin uuden identiteetin mukaisesti kaikki yksikköön kuuluvat pohjoismaiset yhtiöt muuttavat nimensä Tamro Medicaliksi. Vuoden aikana rekisteröitiin Norjassa Tamro Medical AS ja Tanskassa Tamro Medical AS. Ruotsissa Tamro AB rekisteröitiin Tamro Medical AB:nä vuoden 1998 alussa.

Pohjoismainen rakennemuutos ei sujunut suunniteltujen aikataulujen mukaisesti, mikä aiheutti ylimääräisiä kustannuksia katsauskauden aikana.

Tamro Nordic Concept sisältää logistiikka- ja tietopalvelun lisäksi Tamro Medicalin omille liikekumppaneilleen tarjoaman kattavan markkinointiratkaisun, joka lisäarvoineen kiinnostaa monia valmistajia. Useiden uusien yhteistyökumppaneiden odotetaan allekirjoittavan sopimuksen vuonna 1998.

LAAJENNUSHANKKEET HEIKENSIVÄT TULOSTA

Tamro Medicalin liikevaihto kasvoi 21 % ja oli 242 (201) milj. mk. Liikevoitto oli 7 (14) milj. mk ja laski 52 %. Toiminnan laajentaminen muihin pohjoismaihin yritysostoineen ja kehityshankkeineen heikensi yksikön tulosta vuonna 1997. Sijoitetun pääoman tuotto oli 7 (16) %. Investoinnit olivat 1 (5) milj. mk. Yksikön henkilöstövahvuus oli vuoden lopussa 92 (84).

VUODEN 1998 NÄKYMÄT

Eri maissa toteutettavat terveydenhuollon kustannusten säästötoimenpiteet pienentävät kokonaismarkkinoiden kasvua vuonna 1998. Asiakkaidemme tavoitteena on säästää kustannuksiaan keskittämällä hankintojaan yhä harvemmille luotettaville tavarantoimittajille. Tamro Medical rakentaa toimintaansa siten, että se pystyy täyttämään asiakkaidensa odotukset.

Ruotsalaisten sijoittajien yhteenliittymä Nordic Capital ja Tamro Oyj ovat perustaneet uuden yhtiön Mölnlycke Health Care AB:n. Tamro Medicalin tavoitteena on aloittaa tämän uuden yhtiön tuotteiden myynti ja jakelu Pohjoismaissa, Baltiassa ja Luoteis-Venäjällä.

Liikevaihdon ja -voiton odotetaan kasvavan toiminnan laajentumisen ja kannattavuutta parantavien toimien vaikutuksesta vuonna 1998.

	1997	1996	1995
Liikevaihto (Mmk)	242	201	184
Liikevoitto (Mmk)	7	14	21
Liikevoitto (%)	2,8	6,9	11,1
Osuus konsernin liikevaihdosta (%)	1,9	1,5	1,7
Investoinnit (Mmk)	1	5	1
Henkilöstö 31.12.	92	84	68

Tamro Lab myy ja markkinoi laboratoriotuotteita ja niihin liittyviä huoltopalveluja sekä toimii tuotteiden maahantuojana. Asiakasryhmät ovat terveydenhuolto sekä tutkimus- ja teollisuuslaboratoriot ja oppilaitokset. Laaja tuotevalikoima koostuu laboratoriokemikaaleista, -laitteista ja -tarvikkeista sekä laboratoriodiagnostisista ja biotekniikan tuotteista. Markkina-alueena ovat Pohjoismaat, Baltian maat ja Luoteis-Venäjä.

MARKKINAOSUUDET VAIHTELIVAT

Laboratoriotuotteiden arvioidut kokonaismarkkinat olivat toimialueellamme n. 4 miljardia markkaa. Tamro Labin osuus Suomen laboratoriotuotteiden kokonaismarkkinoista nousi yhden prosenttiyksikön ja oli noin 18 %. Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän markkinoilla paikallisten toimittajien asema pysyi edelleen vahvana heidän edustamiensa tuotteiden halvemman hintatason johdosta. Kiinnostus korkealaatuisia tuotteita kohtaan kuitenkin näkyi terveydenhuollon kertakäyttötarvikkeiden ja diagnostiikkatuotteiden lisääntyneenä kysyntänä.

Julkisen sektorin kustannussäästö tavoitteet eri maissa ovat leikanneet myös terveydenhuollon, yliopistojen ja tutkimuslaitosten hankintamenoja. Hidastunut markkinakehitys on kiristänyt kilpailua ja alentanut erityisesti kulutustarvikkeiden hintatasoa. Tilanne teollisuudessa oli parempi kuin julkisella sektorilla, mikä näkyi erityisesti vilkastuneena laboratoriolaitteiden kauppana.

TAMRO NORDIC CONCEPT KIIHNOSTI

Tamro Labin organisaatorakenne muutettiin alkuvuodesta tukemaan paremmin Tamro Nordic Conceptiin liittyvän markkinointiratkaisun kehittämistä.

Kiinnostus Tamro Nordic Conceptia kohtaan kasvoi vuoden 1997 aikana selvästi. Tämän seurauksena markkinointiyhteistyötä laajennettiin toimialueellamme mm. seuraavien tärkeiden kumppaneiden kanssa: Mallinckrodt Baker (laboratoriokemikaalit ja reagenssit), Nalge Nunc International (kerta- ja monikäyttömuovituotteet), Sorvall (sentrifugit ja oheistarvikkeet), Büchi Labortechnik AG (analyysi- ja peruslaboriolaitteet) ja Schleicher & Schüll (suodatustuotteet). Merkittävän Pohjoismaat kattava uusi yhteistyösopimus solmittiin Anatel Corporationin (TOC-analysaattorit) kanssa.

Konsernin uuden identiteetin mukaisesti kaikki yksikköön kuuluvat pohjoismaiset yhtiöt muuttivat nimensä. Yksikköön kuuluvien ruotsalaisen AB Labasscon ja norjalaisen Heigar & Co. A/S:n nimet

rekisteröitiin vuoden lopussa Tamro Lab AB:nä ja Tamro Lab AS:nä.

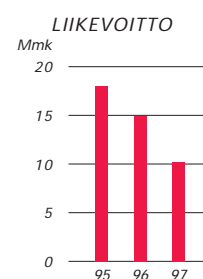
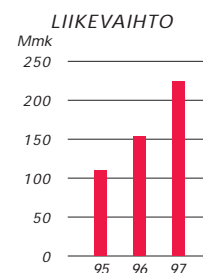
MYYNNTI KASVOI MUTTA TULOS HEIKKENI

Tamro Labin liikevaihto oli 224 (154) milj. mk ja kasvoi 46 %, mistä suurin osa johtui vuoden 1996 puolella tehdyistä yritysostoista. Suomen yksikön myynti kehittyi parhaiten ja oli selvästi alan myynnin kasvua suurempi. Tamro Labin liikevoitto oli 10 (15) milj. mk ja edellisvuotista pienempi. Tulosta heikensivät vuonna 1996 tehtyjen pohjoismaisten yritysostojen vuoksi tehdyt markkinointipainostukset, jotka kasvattivat kustannuksia, mutta eivät tuoneet suunniteltua lisämyyntiä. Sijoitetun pääoman tuotto oli 7 (17) %. Investoinnit olivat 1 (78) milj. mk. Tamro Labin henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 141 (137).

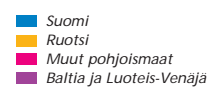
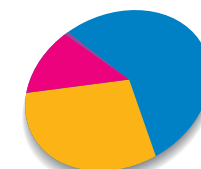
UUDEN 1998 NÄKYMÄT

Alan kasvunäkymät vuodelle 1998 ovat edellisvuoden kaltaiset. Meillä on vielä suuret yhdistymishankkeet alan valmistajien välillä saattavat toteutuessaan muuttaa paikallisia kilpailuasetelmia. Yhteistyön laajeneminen liikekumppaneidemme kanssa toimialueellamme ja uudet kumppanit antavat hyvän perustan yksikön liikevaihdon ja tuloksen kasvulle.

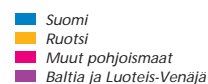
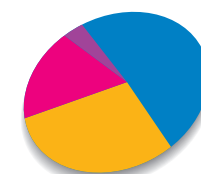
	1997	1996	1995
Liikevaihto (Mmk)	224	154	113
Liikevoitto (Mmk)	10	15	17
Liikevoitto (%)	4,6	9,7	15,0
Osuus konsernin liikevaihdosta (%)	1,7	1,2	1,1
Investoinnit (Mmk)	1	78	1
Henkilöstö 31.12.	141	137	68

MYYNNTIEN JAKAUMA

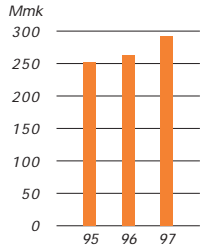
HENKILÖSTÖN JAKAUMA

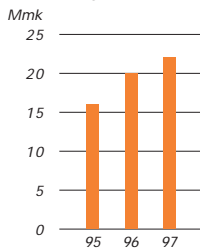
Kolmi

Printel

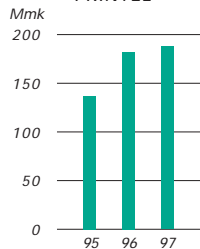
LIKEVAIHTO
KOLMI

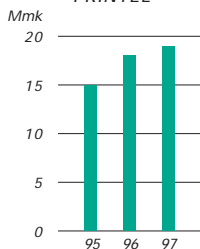
LIKEVOITTO
KOLMI

LIKEVAIHTO
PRINTEL

LIKEVOITTO
PRINTEL

KOLMI JA MÖLNLYCKE CLINICAL YHTEEN

Tamro Oyj ja SCA Mölnlycke sopivat syksyllä 1997 omistamiensa leikkaustekstiilejä ja haavanhoitotuotteita valmistavien divisioonien myynnistä perustettavalle Mölnlycke Health Care AB:lle. Sopimuksessa Kolmi ja Mölnlycke Clinical liitettiin yhteen uudeksi yhtiöksi. Nordic Capitalin edustamat ruotsalaiset sijoittajat omistavat yhtiöstä 70 % ja Tamro omistaa 30 %. Samassa yhteydessä sovittiin, että uusi yhtiö myy Kolmi Incon eli inkontinenssituotannon SCA:lle.

EU:n kilpailuviranomaisten hyväksyttyä rakennejärjestelyn 20.1.1998 Mölnlycke Health Care AB on aloittanut toimintansa. Uusi yhtiö panostaa leikkaussalitekstiileihin ja haavanhoitotuotteisiin, joiden valmistuksessa sillä on johtava asema Euroopan markkinoilla.

MYYNТИ KASVOI

Vuonna 1997 Kolmin liikevaihto oli 292 (263) milj. mk. Kasvua oli 11 %. Kolmi-tuotteiden myynti kehittyi parhaiten Ranskassa sekä Baltiassa ja Pietarissa, mutta Ruotsin myynti jäi edellisvuodesta. Toimialoista kehittyi parhaiten Kolmi Drape. Sen myynti kasvoi 16 %. Kolmi Safe kasvoi hieman ja Kolmi Incon myynti pysyi edellisen vuoden tasolla.

Liikevoitto oli 22 (20) miljoonaa markkaa, 7 % yli edellisvuotisen. Sijoitetun pääoman tuotto oli 13 (13) %. Ulkoisten tekijöitten vaikutus tulokseen oli vähäinen. Investointien kokonaismäärä oli 12 (28) milj. mk. Suurimmat investoinnit olivat tuotannollisten yksiköiden rakennus- ja koneinvestoinnit. Ryhmän koko henkilöstövahvuus oli 359 (352) henkeä.

Det norske Veritas myönsi vuonna 1997 Kolmi Drape-toimialalle ISO 9001/EN 46001 laatu-järjestelmän sertifiikaatin.

	1997	1996	1995
Liikevaihto (Mmk)	292	263	252
Liikevoitto (Mmk)	22	20	16
Liikevoitto (%)	7,6	7,7	6,0
Osuus konsernin liikevaihdosta (%)	2,3	2,0	2,3
Investoinnit (Mmk)	12	28	14
Henkilöstö 31.12.	359	352	342

Printel varustaa oppilaitoksia ja päiväkotia sekä tuottaa ja markkinoi julkishallinnon erikoislo-makkeita. Printeliin kuuluva Karttakeskus Oy kustantaa ja valmistaa graafisia ja digitaalisia kartta-alan tuotteita. Printel-yhtiöillä on kaikilla kolmella liike-toiminta-alueellaan johtava asema Suomessa.

MUUTOKSET MARKKINOILLA HEIJASTUIVAT MYYNTIIN

Koulujen perustarvikkeiden myynti pysyi kuluneen vuoden aikana ennallaan lukuun ottamatta oppikirjakelua, jonka markkinaosuus laski. Investointitoiminnan vilkastuminen kunnissa lisäsi opetusvälineiden ja kalusteiden myyntiä. Lomakkeiden myynti väheni edelliseen vuoteen verrattuna lähinnä pankkikirjojen valmistuksen supistuttua. Karttojen valmistuksessa siirryttiin voimakkaasti digitaalisesta aineistosta tehtäviin karttatuotteisiin. Karttatuotteiden myynti kehittyi suotuisasti. Vuoden lopulla Printel avasi Tallinnassa toimiston karttatuotteiden ja opetusvälineiden Viron markkinoita varten.

KANNATTAVUUS OLII HYVÄ

Printel-yhtiöiden liikevaihto oli tilivuonna 188 (182) milj. mk, jossa on kasvua edellisvuotiseen verrattuna 3 %. Kannattavuus oli hyvä vuonna 1997. Liikevoitto oli 19 (18) milj. mk. Sijoitetun pääoman tuotto oli 32 (34) %. Investoinnit olivat 6 (6) milj. mk ja henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 161 (171).

VUODEN 1998 NÄKYMÄT

Kysynnässä Printel-yhtiöiden toimialoilla ei odoteta merkittäviä muutoksia vuoden 1998 aikana. Kuluttajille suunnattujen CD-karttatuotteiden myynnin ja koulutuotteiden projektimyynnin odotetaan kasvavan. Printelin kannattavuuden ennakoidaan vuonna 1998 kehittyvän edelleen myönteisesti.

	1997	1996	1995
Liikevaihto (Mmk)	188	182	137
Liikevoitto (Mmk)	19	18	15
Liikevoitto (%)	10,2	9,7	10,7
Osuus konsernin liikevaihdosta (%)	1,5	1,4	1,3
Investoinnit (Mmk)	6	6	2
Henkilöstö 31.12.	161	171	59

Hallinto

HALLINTONEUVOSTO

PUHEENJOHTAJA

Barbro Fischerström (54),
toimitusjohtaja, Svenska Tidningsutgivareföreningen

VARAPUHEENJOHTAJA

Reijo Purasmaa (55), apteekkari

JÄSENET

Jaakko Aalto (60), diplomiekonomi
Pirjo Ala-Kapee (53), maaherra, Vantaa (2.12.1997 saakka)
Matti Aura (54), liikenneministeri (varsinaiseen yhtiökokoukseen 23.4.1997 saakka)
Håkan Björklund (41), toimitusjohtaja, Astra Läkemedel (varsinaisesta yhtiökokouksesta 23.4.1997 lähtien)
Peter Egardt (48), toimitusjohtaja, Stockholms Handelskammare
Jan Ekberg (61), hallituksen jäsen, Pharmacia & Upjohn, Inc.
Erik Forssell (57), apteekkari
Bengt Holgersson (56), maaherra
Carl-Olaf Homén (61), varatuomari
Seppo Kylmänen (61), varatuomari
Ritva Laurila (65), filosofian maisteri
Jouko K. Leskinen (54), pääjohtaja, Sampo-ryhmä (varsinaisesta yhtiökokouksesta 23.4.1997 lähtien)
Tuomo Lähdesmäki (40), toimitusjohtaja, Elcoteq Network Oyj
Anders Lönner (52), johtaja (varsinaiseen yhtiökokoukseen 23.4.1997 saakka)
Antti Moisio (56), apulaiskaupunginjohtaja, Espoo
Börje Nilsson (67), Ruotsin valtiopäivien edustaja
Arvo-T. Rautio (62), apteekkari
Arvo Relander (61), sairaalanjohtaja, Helsingin yliopistollinen keskussairaala
Torbjörn Sonck (51), toimitusjohtaja, Novartis Norge AS
Pär Stenbäck (56), puheenjohtaja, Suomen Punainen Risti
Kurt Stenvall (65), varatuomari
Tage Åkerlund (58), apteekkari

HENKILÖSTÖN EDUSTAJAT

Helge Grönfors (62), pääkaupunkiseudun varastotyöntekijät
Hertta Hytönen (56), aluejakelukeskusten henkilöstö, Kuopio
Kirsti-Liisa Vieno (62) 31.10.1997 saakka,
Petri Krogerus (43) 1.11.1997 alkaen, pääkaupunkiseudun konttorityöntekijät
Kristina Åhman (54), muu henkilöstö

Hallintoneuvosto on toimintavuoden aikana kokoontunut 3 kertaa.

TILINTARKASTAJAT

SVH Coopers & Lybrand Oy, KHT-yhteisö
KPMG Wideri Oy Ab, KHT-yhteisö

HALLITUS

PUHEENJOHTAJA

Erkki J. Toivanen (70), vuorineuvos, Onninen Oy (varsinaisesta yhtiökokouksesta 23.4.1997 lähtien)

Jouko K. Leskinen (54), pääjohtaja, Sampo-ryhmä (varsinaiseen yhtiökokoukseen 23.4.1997 saakka)

JÄSENET

Arne Björnberg (46), toimitusjohtaja, Apoteket AB (varsinaisesta yhtiökokouksesta 23.4.1997 lähtien)
Mikael von Frenckell (50), valtiotieteiden maisteri
Dag Johannesson (52), johtaja, Apoteket AB
Lars-Steffen Kull (59), ekonomi, (varsinaiseen yhtiökokoukseen 23.4.1997 saakka)
Matti Niemi (50), varatoimitusjohtaja, Eläke-Varma (varsinaisesta yhtiökokouksesta 23.4.1997 lähtien)
Erkki J. Toivanen (70), vuorineuvos, Onninen Oy (jäsen varsinaiseen yhtiökokoukseen 23.4.1997 saakka, puheenjohtaja 23.4.1997 lähtien)
Juha Toivola (50), toimitusjohtaja, Teollisuusvakuutus Oy (varsinaisesta yhtiökokouksesta 23.4.1997 lähtien)

Hallitus on toimintavuoden aikana kokoontunut 11 kertaa.

Konsernin organisaatio
1.1.1998

Matti Elovaara

Kim Ignatius

Inger Malm

Heikki Ojanperä

Bengt Persson

Tapio Mansukoski

Asbjørn Leirvik

Björn Mattila

Keijo Väkiparta

Markku Pohjola

TAMRO-KONSERNI

Matti Elovaara
Konsernijohtaja, toimitusjohtaja

Talous
Kim Ignatius
Talousjohtaja

Henkilöstö
Inger Malm
Henkilöstöjohtaja

Tamro Nordic Concept
Heikki Ojanperä
Toimialajohtaja

TULOSYKSIKÖT

Tamro Distribution, Ruotsi
Bengt Persson
Toimitusjohtaja

Tamro Distribution, Suomi
Tapio Mansukoski
Toimitusjohtaja

Tamro Distribution, Norja
Asbjørn Leirvik
Toimitusjohtaja

Tamro Distribution, Baltia ja Luoteis-Venäjä
Björn Mattila
Toimitusjohtaja

Tamro Medical
Keijo Väkiparta
Toimitusjohtaja

Tamro Lab
Markku Pohjola
Toimitusjohtaja

Osoitetietoja

KONSERNIJOHTO

Prismavägen 2-6
S-141 75 Kungens Kurva
Sverige
Vaihde +46 8 56 77 70 00
Fax +46 8 740 77 50

TAMRO OYJ

Tamrotalo
Rajatorpantie 41 B
01640 Vantaa
Postiosoite
PL 11
01641 Vantaa
Vaihde 0204 4511
Fax 0204 45 4010; muut: ks. tulosityksiköt

TAMRO DISTRIBUTION, SUOMI

ks. Tamro Oyj
Fax 0204 45 4200

ASIAKASMARKKINOINTI

ks. Tamro Oyj
Fax 0204 45 4065

TAMROTALON ASIAKASPALVELU JA JAKELUKESKUS

Rajatorpantie 41 E
01640 Vantaa
Postiosoite
PL 11
01641 Vantaa
Vaihde 0204 4511
Fax 0204 45 3270 (asiakaspalvelu)
Fax 0204 45 3246 (jakelukeskus)

KUOPIO

Kellonkierto 7
70460 Kuopio
Vaihde 0204 4511
Fax 0204 45 5412

OULU

Kangaskontiontie 14
90240 Oulu
Vaihde 0204 4511
Fax 0204 45 5630

TAMPERE

Kaskimäenkatu 7
33900 Tampere
Postiosoite
PL 154
33101 Tampere
Vaihde 0204 4511
Fax 0204 45 5300

TURKU

Rieskalähteentie 75
20300 Turku
Postiosoite
PL 219
20101 Turku
Vaihde 0204 4511
Fax 0204 45 5048

TAMRO DISTRIBUTION, RUOTSI

GÖTEBORG

Tamro Distribution AB
Importgatan 18
S-401 20 Göteborg
Sverige
Postiosoite
Box 49
S-401 20 Göteborg
Sverige
Vaihde +46 31 76 77 500
Fax +46 31 76 77 804

TUKHOLMA

ks. Konsernijohto
Vaihde +46 8 56 77 71 00
Fax +46 8 74 06 573

MALMÖ

Skogholmsgatan 5
S-200 39 Malmö
Sverige
Postiosoite
Box 9517
S-200 39 Malmö
Sverige
Vaihde +46 40 69 72 000
Fax +46 40 94 33 55

UUMAJA

Formvägen 7
S-906 02 Umeå
Sverige
Postiosoite
Box 6044
S-906 02 Umeå
Sverige
Vaihde +46 90 20 72 200
Fax +46 90 18 85 94

TAMRO DISTRIBUTION, NORJA

Tamro Distribution AS
Ole Deviks vei 2
N-0666 Oslo
Norge
Postiosoite

Postboks 77 Bryn
N-0611 Oslo
Norge
Vaihde +47 23 19 40 60
Fax +47 23 19 40 61

**TAMRO DISTRIBUTION, BALTIA JA
LUOTEIS-VENÄJÄ**

ks. Tamro Oyj
Fax 0204 45 4060

TAMRO EESTI AS
Pärnu mnt 232
EE 0013 Tallinn
Estonia
Puhelin +372 6 503 600
Fax +372 6 503 601

TAMRO SIA
Kleistu str. 24
LV-1067 Riga
Latvia
Puhelin +371 2 411 269, 417 554, 416 973,
414 915
Fax +371 2 414 797, +371 7 217 455

UAB TAMRO
Taikos Avenue 102
LT-3031 Kaunas
Lithuania
Puhelin +370 7 766 463, 751 534, 759 745, 766
198, 766 353
Fax +370 7 764 213

PHARM TAMDA 77
Zelenogorskaya str. 3
St. Petersburg, 194 156
Russia
Puhelin +7 812 553 4404
Fax +7 812 553 2009

TAMRO MEDICAL

ks. Tamro Oyj

ASIAKASPALVELU
Puh. 0204 45 3803, 0204 45 4945, 0204 45 4935
Fax 0204 45 4939

TEKNINEN ASIAKASPALVELU
Fax 0204 45 4975

TAMRO MEDICAL AB
Danmarksgatan 46
S-164 40 Kista
Sverige
Vaihde +46 8 56 77 74 50
Fax +46 8 751 03 92

TAMRO MEDICAL AS
Hvamveien 4
N-2013 Skjetten
Norge
Vaihde +47 63 84 46 60
Fax +47 63 84 41 00

TAMRO MEDICAL AS
Langebjerg 23
DK-4000 Roskilde
Danmark
Vaihde +45 46 740 030
Fax +45 46 740 059

TAMRO LAB

ks. Tamro Oyj

ASIAKASPALVELU
puh. 0204 45 3801, 0204 45 3802, 0204 45 3882
fax 0204 45 4770, 0204 45 4717, 0204 45 4970

TEKNINEN ASIAKASPALVELU
Fax 0204 45 4975

TAMRO LAB AB
Aminogatan 30
S-431 53 Mölndal
Sverige
Vaihde +46 31 706 3000
Fax +46 31 706 3030

TAMRO LAB AS
Stanseveien 31
N-0976 Oslo 9
Norge
Postiosoite
Postboks 137 Kalbakken
N-0902 Oslo
Norge
Vaihde +47 22 25 50 54
Fax +47 22 25 56 30

MUU LIIKETOIMINTA

PRINTEL OY
Sähkötie 1
01510 Vantaa
Postiosoite
PL 29
01511 Vantaa
Vaihde (09) 82 941
Fax (09) 821 820

KARTTAKESKUS OY
osoite ks. Printel Oy
Vaihde 0204 45 144
Fax 0204 45 5919

Tietoja

osakkeenomistajille

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Tamro Oyj:n varsinainen yhtiökokous on Tamrotalossa, Rajatorpantie 41 B, Vantaa, 23. huhtikuuta 1998 klo 16. Yhtiökokoukseen osallistuvien osakkeenomistajien on ilmoitauduttava viimeistään 21.4.1998 klo 16 mennessä joko kirjallisesti tai osoitteella Tamro Oyj, PL 11, 01641 Vantaa tai puhelimitse, puh. 0204 45 4004/ Tuula Lönnström. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ilmoittautumisen yhteydessä.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee olla merkittynä Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon viimeistään 17.4.1998. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on myös osakkeenomistajalla, joka on ennen 28.10.1994 merkitty yhtiön osakerekisteriin. Tällöin osakkeenomistajan on yhtiökokouspaikalla esitettävä osakekirjansa tai muu selvitys siitä, ettei omistusoikeutta ole vielä kirjattu arvo-osuustilille.

OSINGONMAKSU

Mikäli yhtiökokous hyväksyy hallituksen esityksen osingosta, maksetaan osinkoa 0,90 markkaa osakkeelta niille osakkaille, jotka on täsmäytyspäivänä 28.4.1998 merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään osakasluetteloon. Osingon maksupäivä on 5.5.1998.

JULKAISUOHJELMA

Tamro Oyj julkaisee tilikaudelta 1998 seuraavat osavuosikatsaukset suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi:

- tammi-huhtikuu 11.6.1998
- tammi-elokuu 1.10.1998

Vuosikertomuksen sekä osavuosikatsaukset voi tilata konserniviestinnästä, ks. alla.

SIJOITTAJASUHTEET

Kim Ignatius

talousjohtaja

puh. +46 8 56 77 7007

sihteeri +46 8 56 77 7006

fax +46 8 740 7750

matkapuh. +46 70 8 29 23 38

e-mail kim.ignatius@tamro.com

Risto Saarni

rahoituspäällikkö

puh. 0204 45 4557

fax 0204 45 4560

e-mail risto.saarni@tamro.com

KONSERNIVIEŠTINTÄ

Eila Volanen

viestintäpäällikkö

puh. 0204 45 4007

myös puh. 0204 45 4030 ja 0204 45 4008 (vuosikertomukset)

fax 0204 45 4009

e-mail eila.volanen@tamro.com

e-mail taina.anttalainen@tamro.com (vuosikertomukset)

kotisivut <http://www.tamro.com>

*Sijoitus*analyysejä

Tamrosta tekevät analyytikot

Alfred Berg Finland Oy Ab / Anders Oldenburg
Kluuvik. 3
00100 Helsinki
puh. (09) 228 321

Merita Pankkiiriliike Oy / Tanja Lounevirta
Fabianink. 29 B
00020 MERITA
puh. (09) 123 41

Pankkiiriliike Carnegie Suomi / Tommy Ilmoni
Eteläesplanadi 12
00130 Helsinki
puh. (09) 6187 1230

Protos Pankkiiriliike Oy / Laura Tarkka
Aleksanterink. 48 A
00100 Helsinki
puh. (09) 173 391

Salomon Brothers International Limited / Jeremy Green
Victoria Plaza
111 Buckingham Palace Road
London SW1W 0SB, England
puh. +44 171 721 6046

Swedbank Markets / Harri Rehnberg
E 511
S-105 34 Stockholm, Sverige
puh. +46 8 790 19 48

Pankkiiriliike Evli Oy / Cristian Kock
Aleksanterink. 19 A
00100 Helsinki
puh. (09) 476 690

Aktia Securities / Ritva Ojala
Mannerheimintie 14 B
00100 Helsinki
puh. (09) 609 21

Cazenove & Co. / Charles Evans Lombe
12 Tokenhouse Yard
London EC2R 7AN, England
puh. +44 171 588 2828

Opstock Oy / Rami Kinnala
PL 362
00101 Helsinki
puh. (09) 404 2669

Postipankki Oy / Pirjo-Marja Myllyniemi
Fabianinkatu 21
00007 Helsinki
puh. 0204 25 2978

Enskilda Securities / Johannes Schulman
Unioninkatu 30
PL 630
00101 Helsinki
puh. (09) 6162 8700

Смелый

Drasus

Droß

Pikem

The future

Et større

Ett stort

Isompi

uuteen elämään

